

Beleidsvisie Externe Veiligheid Gemeente Zundert

Regionale Milieudienst West-Brabant

Opsteller:
Lilian Weeda, projectleider milieu
In samenwerking met de gemeente Zundert

16 december 2010, vastgesteld door de gemeenteraad

INHOUD

INHOUD	2
1.	Inleiding 3
1.1	Waarom een beleidsvisie externe veiligheid?..... 3
1.1.1	Risico's zijn onvermijdelijk..... 3
1.1.2	Gemeenten hebben beleidsvrijheid 4
1.1.3	Samenwerking en afstemming 5
1.2	Doel van de beleidsvisie externe veiligheid 6
1.3	Het belang van de beleidsvisie per doelgroep 7
1.4	De totstandkoming van de beleidsvisie..... 8
1.5	De structuur van de beleidsvisie 9
2.	De bestaande situatie 10
2.1	Profiel van de gemeente Zundert..... 10
2.2.1	Wonen 11
2.2.2	Werken 11
2.2.3	Recreatie..... 12
2.2.4	Buitengebied..... 12
2.2.5	Infrastructuur 12
2.3	Bestaande risico's..... 13
2.3.1	Beschikbaarheid van gegevens over risico's 13
2.3.2	Stationaire risicobronnen..... 13
2.3.3	Bronnen voor transportrisico..... 14
2.3.4	Buisleidingen 15
2.3.5	Risicobronnen in België en in buurgemeenten 17
2.3.6	Ontvangers van risico's 17
2.3.7	De signaleringskaart 18
2.4	Bestaande organisatie externe veiligheid 18
2.5	De algemene ruimtelijke ambities van de gemeente 19
2.5.1	Inleiding..... 19
2.5.2	Ruimtelijke strategie..... 19
2.5.3	Nota Economisch Beleid 20
3.	Visie op externe veiligheid 22
3.1	Ambitie gemeente Zundert 22
3.2	Een indeling in gebiedstypen..... 22
3.3	Ambitie per gebiedstype..... 23
3.3.1	Wettelijk kader plaatsgebonden (PR) risico 23
3.3.2	Wettelijk kader groepsrisico (GR) 23
3.3.3	Begrip 'zwaarwegende belangen' 23
3.3.4	Het onderscheid tussen kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten 24
3.3.5	Ambitie woonwijken..... 25
3.3.6	Ambitie buitengebied 26
3.3.7	Ambitie bedrijventerrein..... 27
3.3.8	Ambitie bijzondere gebieden: recreatie en natuur..... 28
3.3.9	Verminderd zelfredzame personen binnen een invloedsg gebied..... 29
3.3.10	Ambities met betrekking tot transport en buisleidingen 29
3.3.11	Omgang met cumulatie van risico's 30
4.	Aanpak 31
4.1	Inleiding..... 31
4.2	Instrumenten en maatregelen..... 31
4.2.1	De veiligheidsketen 31
4.2.2	Proactie: risico's voorkomen door ruimtelijke scheiding 32
4.2.3	Preventie: voorkomen van oorzaken en beperken van gevolgen 33
4.2.4	Preparatie: voorbereiding op de bestrijding van gevolgen..... 33
4.2.5	Risicocommunicatie 35
4.2.6	Aanpak gemeentegrensoverschrijdende effecten 36
4.2.7	Organisatorische maatregelen..... 36
4.2.8	Toelichting op het uitvoeringsprogramma 36
Bijlagen	38

1. Inleiding

1.1 Waarom een beleidsvisie externe veiligheid?

Het hoofdstuk "Beleidsvernieuwing externe veiligheid" van het Vierde Nationaal Milieubeleidsplan (NMP4) uit 2001 opent met de volgende kernvraag:

"De vraag welke risico's we accepteren met betrekking tot calamiteiten is door de recente ramp in Enschede opnieuw actueel geworden. Er is behoefte aan herbezinning. Zijn de risico's niet te groot? Staan ze nog wel in verhouding tot het maatschappelijk nut? Uiteindelijk horen deze vragen onderwerp te zijn van een politieke afweging."

Over deze afweging en de rol van de gemeente Zundert daarbij gaat de beleidsvisie externe veiligheid.

1.1.1 Risico's zijn onvermijdelijk

Een risicoloze samenleving bestaat niet. Deze risico's zijn onlosmakelijk verbonden met onze behoefte aan consumptiegoederen. Maar we kunnen wel ons best doen om risico's waar mogelijk te voorkomen en waar aanwezig zo goed mogelijk te beheersen. Daar wil de gemeente Zundert zich met deze beleidsvisie sterk voor maken.

Het beheersen van risico's die het gevolg zijn van de productie, de opslag, het gebruik en het transport van gevaarlijke stoffen noemen we **externe veiligheid**.

Hoewel de kans op ongelukken met gevaarlijke stoffen klein is, kunnen de gevolgen groot zijn. Enkele rampen uit het verleden zoals de vuurwerkramp in Enschede hebben een belangrijke bijdrage geleverd aan de bewustwording van het leven met veiligheidsrisico's. Externe veiligheid is landelijk een belangrijk thema geworden. De vraag is wat we kunnen doen om de aanwezigheid van risico's tot een acceptabel niveau te beperken. En wat is een acceptabel niveau? Dit is een complex vraagstuk. Dit komt onder andere doordat risico's door mensen verschillend ervaren worden. De overheid staat voor de uitdaging om op een heldere wijze tot een afweging te komen. Hiervoor is samenwerking nodig met meerdere partijen die ieder vanuit hun achtergrond een verantwoordelijkheid kennen.

De wet- en regelgeving op het gebied van externe veiligheid heeft zich sinds de publicatie van het NMP4 sterk ontwikkeld.

Het landelijk beleid bestaat uit twee hoofdelementen:

1. Risico's voorkomen door:
 - a. een koppeling van regelgeving voor ruimtelijke ordening en milieu;
 - b. een verdeling van verantwoordelijkheden
2. Beheersing van aanwezige risico's door:
 - a. nadruk op de rol van het lokaal bestuur
 - b. adviesrol van hulpverleningsdiensten.

Naast de regulerende en sturende rol van de rijksoverheid hebben provincies en gemeenten ook nadrukkelijk een eigen verantwoordelijkheid om de risico's voor hun burgers te beperken en beheersen. Voorliggende Beleidsvisie Externe Veiligheid geeft aan hoe de gemeente Zundert haar verantwoordelijkheid neemt.

1.1.2 Gemeenten hebben beleidsvrijheid

Gemeenten hebben de wettelijke taak om te zorgen voor een schone, gezonde en veilige leefomgeving voor hun inwoners. Dit betekent dat gemeenten een belangrijke verantwoordelijkheid hebben bij de omgang met risico's.

Deze verantwoordelijkheid komt op twee manieren tot uitdrukking:

1. Gemeenten moeten de normen in acht nemen die door de rijksoverheid zijn vastgelegd. Deze normen zijn bedoeld om iedereen in Nederland een basisveiligheid te kunnen garanderen;
2. Gemeenten kunnen een eigen beleidsvrijheid invullen. Binnen de regelgeving is bewust ruimte gecreëerd voor gemeenten om zelf veiligheidsambities te formuleren en uit te voeren.

Ad 1. De normen liggen vast in landelijke regelgeving zoals het Besluit externe veiligheid inrichtingen (BEVI). Met het BEVI zijn risiconormen voor externe veiligheid met betrekking tot bedrijven met gevaarlijke stoffen wettelijk vastgelegd. Ook voor transportrisico's zijn normen vastgelegd in diverse nota's en circulaires. Gemeenten moeten de normen voor bedrijven en transport hanteren bij vergunningverlening in het kader van de Wet milieubeheer en bij ruimtelijke planvorming (Wet ruimtelijke ordening).

Ad 2 De beleidsvrijheid vraagt van een gemeente om na te denken over keuzes die van invloed zijn op de risico's waaraan burgers worden blootgesteld en om invulling en sturing te geven aan de rollen die diverse partijen hebben bij het beheersen van risico's. De beleidsvrijheid is op meerdere beleidsterreinen aanwezig en wordt hierna toegelicht.

Beleidsvrijheid bij het plaatsgebonden risico¹

De normen in de regelgeving zijn gebaseerd op het plaatsgebonden risico. Voor sommige gebouwen en verblijfsgebieden gelden de normen als harde grenswaarde waarvan niet mag worden afgeweken (kwetsbare objecten). Voor andere gebouwen en verblijfsgebieden is sprake van een zachtere norm, namelijk een richtwaarde of streefwaarde (beperkt kwetsbare objecten). De gemeente heeft beleidsvrijheid bij het vastleggen wat onder (beperkt) kwetsbare objecten wordt verstaan en heeft daarmee invloed op het al dan niet toelaten van deze objecten in de nabijheid van risicobronnen.

In deze beleidsvisie is aangegeven hoe de gemeente Zundert omgaat met het onderscheid tussen kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten.

Beleidsvrijheid bij het groepsrisico²

Naast harde normen die een basisveiligheid moeten garanderen, is er ook nog een maatschappelijke, politieke afweging of het blootstellen van grote groepen mensen aan een potentiële ramp wel verantwoord is. Deze afweging van blootstelling van grote groepen mensen aan risico's noemen we ook wel het groepsrisico. Hiervoor geldt geen normstelling maar een oriëntatiewaarde en de gemeente moet zelf bepalen wat zij acceptabel vindt. In deze beleidsvisie is beschreven hoe de gemeente Zundert een dergelijke afweging organiseert en welke randvoorwaarden zij stelt aan het accepteren van een groepsrisico.

¹ Het plaatsgebonden risico, afgekort met PR, geeft de kans aan dat iemand die zich een jaar lang onafgebroken en onbeschermd op een plek bevindt, overlijdt door een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het PR heeft geen relatie met de omgeving. Zie bijlage 1 voor meer informatie over het PR en over de 10⁻⁶ contour die bij de normstelling een belangrijke rol speelt.

² Het groepsrisico, afgekort met GR, is de cumulatieve kans per jaar dat een groep van 10 personen of meer overlijdt door een ongeval bij een risicovolle activiteit met een gevaarlijke stof. De hoogte van het groepsrisico wordt niet alleen bepaald door de kans dat zich een ongeval met gevaarlijke stoffen voordoet maar ook door het aantal potentiële slachtoffers in de omgeving van de risicobron. Daarmee is dus sprake van een wisselwerking tussen het aanwezige risico en de omgeving. Zie bijlage 1 voor meer informatie over het GR.

Beleidsvrijheid bij transport

De gemeente heeft ook de mogelijkheid om het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg gericht te sturen. Op deze beleidsvrijheid wordt in deze beleidsvisie nader ingegaan.

Beleidsvrijheid bij risicocommunicatie en het beheer van risico-informatie

Verder is een gemeente verplicht om aan risicocommunicatie te doen, maar hoe en wat er gecommuniceerd wordt ligt niet vast. Dit kunnen gemeenten zelf bepalen.

Ook moet de gemeente zorgen voor actueel inzicht in de risico's waar burgers aan blootgesteld worden. Om aan deze plicht invulling te geven is een signaleringskaart opgesteld en beschikt de gemeente over een beheersprotocol risico-informatie.

Met de komst van de Wet veiligheidsrisico's (VR) nemen deze de verantwoordelijkheid tot risicocommunicatie formeel van de individuele gemeenten over. Toch kan een veiligheidsregio dat niet alleen; een goede samenwerking tussen beide is noodzakelijk. Ook is het zo dat risicocommunicatie over typisch lokale risico's een taak blijft van de gemeente.

Beleidsvrijheid zelfredzaamheid

De maatschappelijke aanvaarding van risico's is niet voor iedereen gelijk. Er zijn bevolkingsgroepen die extra bescherming nodig hebben, zoals kinderen, bejaarden, gehandicapten, zieken, maar ook bijvoorbeeld gevangenen. Het huisvesten van deze groepen personen binnen een invloedsgedebiet van een risicobron brengt een maatschappelijk risico met zich mee. In de beleidsvisie geeft de gemeente Zundert aan in welke situaties het huisvesten van minder zelfredzame personen in een invloedsgedebiet verantwoord is en wanneer niet. Tevens worden in bijlage 8 mogelijke maatregelen genoemd die eventueel getroffen kunnen worden om huisvesting van deze bevolkingsgroepen zo veilig mogelijk te laten gebeuren. De nadere uitwerking van beleid en maatregelen is afhankelijk van voorkomende situaties en is geen onderdeel van de beleidsvisie.

Ruimtelijke ordening als sturingsmechanisme

De belangrijkste beleidsvrijheid voor een gemeente is die van de ruimtelijke ordening. Het creëren van afstand tussen risicobronnen en (beperkt) kwetsbare objecten is daarbij een belangrijk instrument. De aanwezigheid van risico's vanwege bedrijven en transportroutes en de nabijheid van (grote groepen) burgers in gebouwen en verblijfsgebieden rondom die risicobronnen wordt in hoofdzaak bepaald door wat er in de ruimtelijke plannen is/wordt vastgelegd. Daarom legt de gemeente Zundert een duidelijke gebiedsgerichte visie vast op de toelating van nieuwe risico's en op de ontwikkelingen van en rond bestaande risico's.

Mogelijkheden tot optimalisatie van de risicosituatie

Naast risicobeperkende maatregelen bij de risicobron, het creëren van afstand tussen bron en kwetsbare objecten en het voorkomen van de aanwezigheid van grote groepen mensen nabij risicobronnen kan de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant adviseren over maatregelen om de risicosituatie te verbeteren. Het gaat daarbij om maatregelen die betrekking hebben op zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid bij een calamiteit zoals, het niet toelaten van verminderd redzame personen in een gebied, de inrichting van het gebied met het oog op vluchtwegen en het treffen van constructietechnische en brandwerende voorzieningen aan gebouwen.

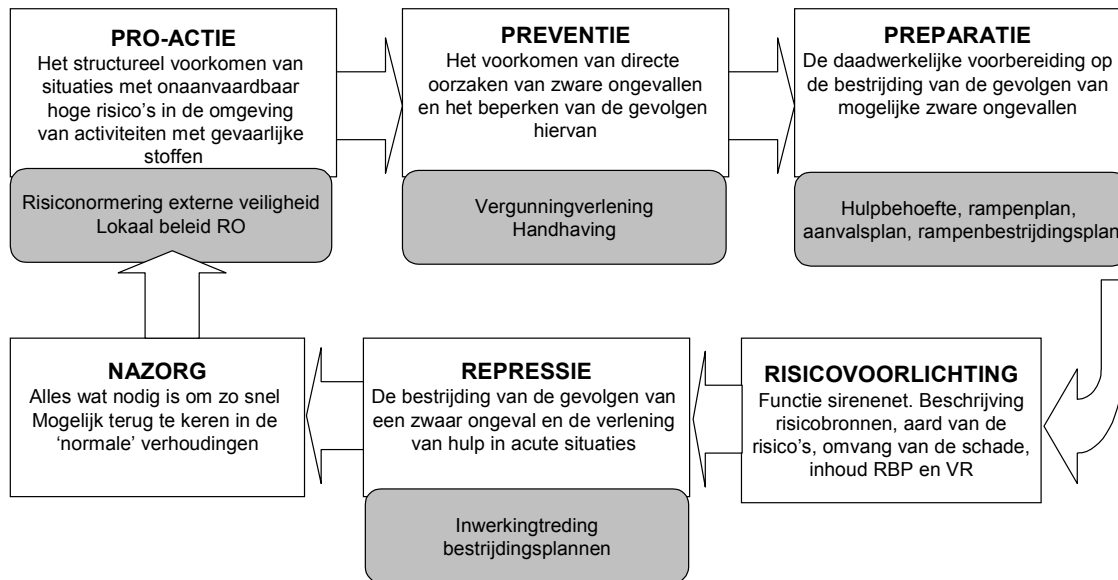
In de Beleidsvisie Externe Veiligheid wordt de gemeentelijke beleidsvrijheid op het gebied van externe veiligheid ingevuld. Bij de invulling van de beleidsvrijheid staat een brede en transparante afweging van risico's tegen andere gemeentelijke belangen en ambities centraal. "Laten we gevaarlijke bedrijven toe in onze gemeente en zo ja, op welke plaatsen?", "Kunnen we dit combineren met onze woningbouwambities?" en "Waar kiezen we voor sanering of verplaatsing van risicovolle situaties?", zijn enkele van de vragen die hierbij beantwoord moeten worden.

1.1.3 Samenwerking en afstemming

Externe veiligheid heeft raakvlakken met veel beleidsvelden. Hierbij zijn veel verschillende partijen betrokken, zowel binnen de gemeentelijke organisatie als daarbuiten. Belangrijke spelers hierbij zijn de beleidsvelden milieu, ruimtelijke ordening en openbare veiligheid (brandweer). Daarnaast spelen ook verkeer- en vervoer en risicocommunicatie een rol.

Maar ook de veroorzakers van risico's en de aanwezige personen in de nabijheid van een risicobron zijn onmisbaar in het proces. Samenwerking is daarom een belangrijk thema in de beleidsvisie.

Om de samenhang tussen de diverse beleidsvelden te verduidelijken, introduceren wij hier de veiligheidsketen. In plaats van elk onderdeel van de veiligheidsketen ad hoc in te vullen, wil de gemeente Zundert vooraan in de keten over de volledige samenhang nadenken. Deze beleidsvisie levert daarvoor het kader.

Figuur 1. De veiligheidsketen

1.2 Doel van de beleidsvisie externe veiligheid

Vanuit de verantwoordelijkheid om burgers een veilige leefomgeving te bieden en vanuit het besef dat risico's onvermijdelijk zijn, heeft de gemeente Zundert besloten een heldere visie op te stellen over de omgang met externe veiligheid binnen de gemeentegrenzen.

De gemeente geeft daarmee op een gestructureerde wijze invulling aan de beleidsvrijheid die haar binnen de bestaande wettelijke kaders ter beschikking staat.

Met de beleidsvisie externe veiligheid geeft de gemeente Zundert haar visie op de beheersing van veiligheidsrisico's binnen de gemeentegrenzen. Door antwoord te geven op de vraag hoe veilig het in de gemeente moet zijn, wordt een ambitieniveau vastgelegd. Op basis van de visie wordt de beleidsvrijheid voor externe veiligheid ingevuld.

Met de beleidsvisie worden de volgende doelstellingen nagestreefd.

1. Inzicht in de aanwezige risico's op een signaleringskaart en een protocol om deze signaleringskaart (en het landelijke equivalent) actueel te houden
2. Invulling van de beleidsvrijheid zoals verwoord in paragraaf 1.1.2
3. Een gebiedsgerichte uitwerking van het beleid met maatwerkoplossingen die passen bij de gebiedskenmerken
4. Een beschrijving van de aanpak en organisatie, waarmee de ambities worden gerealiseerd.

1.3 Het belang van de beleidsvisie per doelgroep

De beleidsvisie externe veiligheid zal zodanig worden opgesteld dat deze voor alle betrokken partijen een bruikbaar kader biedt. De betekenis ervan zal echter per doelgroep verschillend zijn. Per doelgroep wordt hieronder aangegeven wat het belang van de beleidsvisie is en welke onderdelen bijzondere aandacht verlangen.

Gemeentebestuur

Door de beleidsvisie te laten vaststellen door de Raad wordt de beleidsvisie een uitgangspunt voor gemeentelijk handelen. Voor het gemeentebestuur ligt de nadruk dan ook op de consequenties van de gemaakte keuzes. Deze zullen nadrukkelijk weergegeven worden in de beleidsvisie. Daarnaast is de rol van het gemeentebestuur bij het verantwoorden van groepsrisico's van belang. Hiervoor wordt in de beleidsvisie een globale invulling gegeven, welke in de toekomst verder uitgewerkt zal worden.

Brandweer

De Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant vervult een belangrijke adviesrol bij het totstandkomen van bestemmingsplannen en milieuvergunningen. In de beleidsvisie wordt die adviesrol gekoppeld aan de overige facetten van de veiligheidsketen.

Medewerkers milieu

Voor het verlenen van vergunningen en het handhaven op externe veiligheid worden in de beleidsvisie de kaders vastgelegd in de vorm van beleidslijnen. Deze beleidslijnen hebben betrekking op de procedures voor vergunningverlening waarin externe veiligheid is verankerd. Daarnaast hebben deze beleidslijnen betrekking op hoe de inbreng van de medewerkers milieu in planprocedures verankerd zal worden.

Medewerkers ruimtelijke ordening

De gebiedsgerichte uitwerking van externe veiligheid levert de medewerkers ruimtelijke ordening, stedenbouwers en gemeentelijke projectleiders de uitgangspunten voor het verwerken van externe veiligheidseisen in bestemmingsplannen. De beleidsvisie is daarmee een toetsingskader voor ruimtelijke besluiten.

Medewerkers verkeer en vervoer

Voor de medewerkers verkeer en vervoer is in de in de beleidsvisie informatie opgenomen over de risico's die het vervoer van gevaarlijke stoffen op het grondgebied van Zundert met zich meebrengt.

Medewerkers bouwzaken (vergunningverlening)

De rol die medewerkers bouwzaken hebben bij het verbeteren van de veiligheid is gelegen in de bouwkundige eisen. In de beleidsvisie wordt opgenomen hoe deze rol in de organisatie wordt verankerd en hoe in de toekomst de wensen van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant worden doorgegeven aan de afdeling bouwzaken.

Medewerker Openbare Orde en Veiligheid

De medewerker Openbare Orde en Veiligheid stelt o.a. het lokaal integraal veiligheidsbeleid op. Er is een nauwe samenhang tussen integrale veiligheid en externe veiligheid. In de beleidsvisie is deze samenhang beschreven.

Medewerkers (risico)communicatie

In het plan van aanpak risicocommunicatie zal worden beschreven hoe de gemeente Zundert om zal gaan met risicocommunicatie in samenwerking met de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant.

Burgers en bedrijven

Voor burgers en bedrijven is de signaleringskaart in de beleidsvisie een nuttig onderdeel. Op die manier weet iedereen binnen de gemeente waar de risico's zich bevinden. Daarnaast biedt de visie inzicht in de wijze waarop de gemeente haar verantwoordelijkheid naar burgers en bedrijven invult.

Voor risicovolle bedrijven geeft de beleidsvisie aan op welke locaties en onder welke voorwaarden risicovolle activiteiten worden toegelaten.

Provincie

De gemeentelijke beleidsvisie externe veiligheid vormt een kader voor de vergunningverlening door de provincie.

1.4 De totstandkoming van de beleidsvisie

De beleidsvisie is tot stand gekomen in nauwe samenwerking tussen de gemeente Zundert, de gemeente Rucphen, de (bij het begin van het traject lokale) brandweer en de Regionale Milieudienst West-Brabant. Daarbij is gebruik gemaakt van subsidie uit de regeling Programmafinanciering externe veiligheid van de provincie Noord-Brabant. Bij het opstellen van de beleidsvisie zijn diverse disciplines betrokken (zie paragraaf 1.3). De disciplines milieu en ruimtelijke ordening en de (bij het begin van het traject lokale) brandweer waren vertegenwoordigd in het Kernteam Beleidsvisie externe veiligheid. Het kernteam heeft lokale kennis ingebracht, de beleidslijnen voorbereid en de (tussen)producten vastgesteld.

Voor het opstellen van de beleidsvisie is een plan van aanpak opgesteld bestaande uit een aantal werkstappen. De aanpak ziet er op hoofdlijnen als volgt uit.

- coachingsdag externe veiligheid
Op 28 februari 2008 heeft de gemeentelijke coachingsdag externe veiligheid plaatsgevonden met 13 deelnemers, waaronder de burgemeester. Doel van de bijeenkomst was het overdragen van kennis, het vergroten van betrokkenheid bij de verschillende partijen en het discussiëren over de huidige werkwijzen binnen de gemeente. Van de coachingsdag is een verslag opgesteld.
- startbijeenkomst
Op 16 september 2008 heeft de startbijeenkomst plaatsgevonden. De startbijeenkomst heeft samen met de gemeente Rucphen plaatsgevonden. Tijdens deze bijeenkomst is het stappenplan ten behoeve van het opstellen van de beleidsvisie doorgenomen. De afspraken om te komen tot de beleidsvisie zijn gemaakt. Na de startbijeenkomst is een startdocument opgesteld.
- Afstemming met gemeenteraad, burgers en bedrijfsleven
Betrokkenheid van de gemeenteraad, burgers en bedrijfsleven is belangrijk ter verkrijging van begrip en draagvlak. Met de portefeuillehouder Ruimtelijke Ordening is de notitie 'voorstel ambities per gebiedstype gemeente Zundert' besproken. De gemeenteraad zal de beleidsvisie vaststellen. Afstemming met burgers en het bedrijfsleven zal in een later stadium plaatsvinden. Dit zal worden opgenomen in het uitvoeringsprogramma bij deze beleidsvisie.
- Risico-inventarisatie
Voordat de beleidsvisie kon worden opgesteld diende de uitgangssituatie te worden vastgelegd. Hiertoe is een risico-inventarisatie uitgevoerd die inzicht geeft in de ligging van risicovolle bedrijven en transportassen ten opzichte van kwetsbare objecten en grote groepen mensen. Deze gegevens zijn in de beleidsvisie gepresenteerd op een signaleringskaart.

Op basis van bestaande beleidsnotities en bestemmingsplannen zijn ook de ruimtelijke ambities van de gemeente in beeld gebracht. De resultaten van deze inventarisatie geven inzicht in de huidige en toekomstige potentiële knelpuntsituaties en vormen het vertrekpunt voor het opgestelde beleid.

- Opstellen beleidsvisie
Voordat kon worden vastgesteld hoe de gemeente Zundert de beleidsvrijheid heeft ingevuld, is een visie opgesteld over de betekenis van externe veiligheid binnen de grote hoeveelheid gemeentelijke taken en ambities. Vervolgens is het beleid ingevuld op basis van een gebiedsgericht beleid en is de aanpak beschreven.
- Opstellen uitvoeringsprogramma
Tenslotte zijn de doelstellingen vertaald naar concrete acties en maatregelen met een tijdplanning en is aangegeven hoeveel capaciteit benodigd is voor de uitvoering.

1.5 De structuur van de beleidsvisie

De Beleidsvisie Externe Veiligheid is als volgt opgebouwd:

In de inleiding wordt de aanleiding, het doel en de betekenis per doelgroep van de beleidsnotitie toegelicht. In het bijzonder wordt ingegaan op de beleidsvrijheid die gemeente heeft binnen het spanningsveld tussen het streven naar een veilige leefomgeving en andere gemeentelijke ambities.

Vervolgens is in hoofdstuk 2 de uitgangssituatie van de gemeente Zundert beschreven. De resultaten van de risico-inventarisatie worden op een signaleringskaart gepresenteerd en toegelicht. De bestaande ruimtelijke structuur en de ruimtelijke ambities van de gemeente worden belicht evenals de wijze waarop het taakveld externe veiligheid binnen de gemeente is georganiseerd.

Daarna worden in het derde hoofdstuk de visie en ambitie van de gemeente beschreven: welke factoren vindt de gemeente Zundert belangrijk bij de inrichting van de leefomgeving. Waar liggen de prioriteiten en welke plaats heeft de beheersing van risico's hierbij? De gebiedsgerichte benadering zal worden ingevuld door het vastleggen van een ambitieniveau voor plaatsgebonden risico en groepsrisico per gebiedstype.

In hoofdstuk 4, worden de gemeentelijke ambities vertaald naar een aanpak om deze te realiseren.

Tenslotte is een uitvoeringsprogramma opgesteld waarin de doelstellingen worden vertaald naar maatregelen en acties.

De regelgeving rond externe veiligheid is nog sterk in ontwikkeling. Bij het opstellen van voorliggende beleidsvisie is de geldende regelgeving van september 2010 als uitgangspunt genomen.

2. De bestaande situatie

2.1 Profiel van de gemeente Zundert

Zundert is een gemeente met 21.083 (CBS, 1 januari 2009). De gemeente Zundert is een nationaal en internationaal centrum voor de boomkwekerijsector. Het is een gemeente met een landelijk karakter. Het buitengebied van de gemeente Zundert heeft een kleinschalig agrarisch landschap. De gemeente Zundert bestaat uit vijf woonkernen met elk een eigen karakter. De grootste kernen zijn Zundert en Rijsbergen, waar ook de meeste voorzieningen te vinden zijn. Daarnaast zijn er de kernen Klein-Zundert, Wernhout en Achtmaal. De gemeente ligt ten zuiden van Breda, aan de oude rijksweg naar Antwerpen. Zundert is goed bereikbaar vanuit Breda, vanuit de richting Roosendaal/Etten-Leur en vanaf de snelweg in België (E19). Daarnaast heeft Zundert als grensgemeente een sterke relatie met België.

De gemeente heeft de volgende visie op externe veiligheidsgebied:

De gemeente Zundert moet een veilige en leefbare gemeente zijn, waarin bewoners, overheid en overige partners zich gezamenlijk inspannen om de externe veiligheid te bevorderen en te borgen.

Verder is de gemeente overtuigd van de noodzaak tot samenwerking met andere gemeenten. De colleges van B&W van de gemeenten Etten-Leur, Rucphen en Zundert hebben op 1 juli 2008 elk afzonderlijk besloten om de onderlinge samenwerking op het gebied van Openbare Orde en Veiligheid verder gestalte te geven. Externe veiligheid vormt één van de deelgebieden waarbinnen zal worden samengewerkt.

Na deze beknopte karakterschets van de gemeente Zundert wordt ingegaan op de huidige situatie in de gemeente. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de *fysieke situatie* en de *organisatorische situatie*. De fysieke situatie is een uitgangspunt voor de te maken beleidskeuzes om risico's onder controle te houden via vergunningverlening en ruimtelijke besluiten. De organisatorische uitgangssituatie is een startpunt voor het vastleggen van taken en verantwoordelijkheden en voor het vaststellen van benodigde budgetten.

2.2 Bestaande ruimtelijke structuur

De gemeente Zundert is hoofdzakelijk in gebruik als gemengd agrarisch gebied. Naast de boomteelt waar de gemeente om bekend staat, wisselen grasland en akkerland elkaar af. In de boomteelt wordt steeds meer gebruik gemaakt van glas en/of ondersteunende voorzieningen en dit zal in de toekomst nog verder toenemen. Aan de oost- en westzijde komen grote bosgebieden voor met diverse wandel- en fietspaden.

De detailhandel is sterk geconcentreerd in Zundert en Rijsbergen, waarbij Zundert de grootste kern van de gemeente vormt. Door de ligging nabij Zundert zijn de voorzieningen in Wernhout en Klein Zundert beperkt. Achtmaal heeft een beperkt pakket van voorzieningen waarbij behoud van belang is voor de leefbaarheid in de kern.

Naast diverse bedrijven binnen de dorpskernen en in het buitengebied hebben Rijsbergen en Zundert enkele bedrijventerreinen. Hier zijn de bedrijven geconcentreerd, deels met dienstwoningen. Er zijn binnen de gemeente vier campings en één bungalowpark: Camping Fort Oranje, Camping 't Oekeltje, De Laarse Heide en Camping Internationaal en Parc Patersven.

2.2.1 Wonen

De gemeente Zundert heeft vijf kernen. Zundert vormt de hoofdkern met een ruim aanbod aan voorzieningen. De kernen Rijsbergen, Zundert en Wernhout zijn gesitueerd aan de oude weg van Breda naar Antwerpen. De dorpen zijn als tiendakkerdorp en esdorp ontstaan met een pleinvormige centrale open ruimte (de brink) waar vanuit wegen in een onregelmatig stervormig patroon uitwaaiëren. Met de aanleg van de oude weg van Breda naar Antwerpen hebben de dorpen zich vooral langs deze weg ontwikkeld. De verdichting langs deze weg is zo sterk dat de dorpen nu ook als straatdorp aangemerkt kunnen worden. Achtmaal en Klein-Zundert zijn kerkdorpen die ontstaan zijn op een kruispunt van wegen. Achtmaal is enkel langs de historische wegen uitgebreid en heeft hiermee de historische structuur sterk behouden. Klein-Zundert heeft enkele kleinere uitbreidingswijken, waarbij de oude dorpskern nog steeds gevormd wordt door het plein bij de kerk.

2.2.2 Werken

De gemeente Zundert telt 1.630 vestigingen die werk bieden aan ruim 7.300 mensen. Hiermee komt de gemiddelde bedrijfsomvang op 4,5 arbeidsplaatsen. Het bedrijfsleven in Zundert is daarmee relatief kleinschalig van aard te noemen. Ter vergelijking: de gemiddelde bedrijfsomvang in West-Brabant is 7,7 arbeidsplaatsen.

Opvallend in de economische structuur van Zundert is de prominente positie van de landbouw (inclusief boomkwekerij sector), die voorziet in maar liefst 30,3 procent van de totale werkgelegenheid. De belangrijkste sectoren voor de Zundertse werkgelegenheid na de landbouw zijn de zorg (14,6%), de detailhandel (9,2%) en de industrie (8,8%). De dominante positie van de landbouw maakt de economie van Zundert ook kwetsbaar: als het slecht gaat in de landbouw, is dat merkbaar in de hele Zundertse economie. Daarbij dient opgemerkt te worden dat de diversiteit binnen de landbouw de kwetsbaarheid beperkt.

Industrie

Zundert telt 67 industriële vestigingen die gezamenlijk werk bieden aan 645 personen. De Zundertse industrie is, alhoewel minder sterk vertegenwoordigd dan in West-Brabant, nog altijd goed voor circa 9 procent van de Zundertse werkgelegenheid. Binnen de industrie zijn vooral metaalsector en de procesindustrie sterk vertegenwoordigd.

Bedrijventerreinen

Ten opzichte van 2000 is de totale voorraad bedrijfsgrond in de gemeente Zundert met 5,5 hectare toegenomen. Er wordt momenteel gewerkt aan de ontwikkeling van bedrijventerreinen.

De gemeente Zundert beschikt over een viertal bedrijventerrein in de kernen Zundert en Rijsbergen. Sinds 2003 is er geen aanbod van bedrijfsterrein geweest.

Beekzicht

Op bedrijventerrein Beekzicht is groente- en fruitverwerker ARDO, één van de grootste banenleveranciers in de gemeente Zundert, gevestigd. De gemeente onderzoekt de uitbreidingsmogelijkheden aan de zuid-oost zijde van dit bedrijventerrein. De Industrieweg/Beekzicht is het oudste bedrijventerrein.

De Ambachten

Bedrijventerrein De Ambachten is het grootste bedrijventerrein. Het betreft een gemengd terrein. De belangrijkste ontsluiting voor verkeer van het bedrijventerrein naar de Rijksweg is door de Molenstraat (kernwinkelgebied) van Zundert. Dit bedrijventerrein is enkele jaren gelden uitgebreid.

De Hofdreef

Bedrijventerrein De Hofdreef is voornamelijk gericht op kantoren. De uitstraling van het bedrijventerrein is hoogwaardig en het is duidelijk dat er een beeldkwaliteitplan aan ten grondslag ligt. De Hofdreef heeft een goede bereikbaarheid en heeft een goede verbinding met de E19 (België).

De Waterman

De Waterman in Rijsbergen (9,0 ha. bruto/5,3 ha. netto) is een gemengd terrein.

Toekomstige ontwikkelingen

Er bestaan momenteel plannen voor uitbreiding van De Waterman (2 ha.), Beekzicht (5,7 ha.) en Verlengde Hofdreef (1 ha.). De Verlengde Hofdreef wordt ingericht voor bedrijven en maatschappelijke doeleinden.

2.2.3 Recreatie

Zundert is de geboorteplaats van de schilder Vincent van Gogh. De gemeente Zundert heeft vijf karakteristieke dorpskernen en kent grote landschappelijke variatie. Er zijn diverse mooie natuurgebieden en landgoederen op het Zunderts grondgebied te vinden. Binnen de gemeente Zundert is een uitgebreid fiets-, wandel-, en ruiterrouteaanbod te vinden. Zundert maakt deel uit van het internationale fietsrouteknooppuntensysteem. De evenementen binnen de gemeente genieten een grote bekendheid. Het Bloemencorso in Zundert heeft een bovenregionale uitstraling en de Boerendag in Rijsbergen is een evenement dat bezoekers uit de hele regio trekt.

2.2.4 Buitengebied

Het buitengebied van de gemeente Zundert heeft een kleinschalig agrarisch landschap. Het is een gemengd agrarisch gebied en kent een sterk variërend beeld door de kleine percelen, diverse beplanting van boomteelt en perceelsrand begroeiing en de vele bebouwing. Aan de oostzijde liggen enkele grootschalige open landschappen. Dit zijn jonge heideontginningen met een sterke rechtlijnige verkaveling en verre zichtlijnen. Het gebied kent een grote afwisseling tussen de openheid van het agrarische landschap en de bossen van de landgoederen. Het betreft de landgoederen Wallsteyn, De Moeren en de Trappistenabdij Maria Toevlucht. Verder doorkruisen een aantal beken het landschap. De belangrijkste beken in het landschap zijn de Aa of Weerij, de Kleine Beek, de Turfvaart en de Bijloop. De beekdalen zijn vrij van bebouwing.

Door de schaarste aan ruimte neemt de druk op het buitengebied steeds meer toe. Belangrijk voor het gebied is dat door de intensivering van de landbouw, veeteelt en boomteelt het gebied niet te grootschalig wordt met een industriële uitstraling van de agrarische bedrijfsbebouwing.

Agrarische bedrijven wordt de mogelijkheid geboden huisvesting voor seizoensarbeiders te creëren.

2.2.5 Infrastructuur

Net ten oosten van de gemeente ligt de snelweg A16 (E19) en is de HSL-lijn aangelegd. Het vormt een (inter-)nationale bundel infrastructuur. Binnen de gemeente vormt de oude weg van Breda naar Antwerpen (N263) de belangrijkste drager in de wegenstructuur. De weg doorsnijdt de dorpen Rijsbergen, Zundert en Wernhout. Ter ontlasting van de verkeerdruk in Zundert wordt de aanleg van een noordelijke randweg onderzocht. Het buitengebied kent verder een diffuus wegenpatroon van verschillende landwegen. Enkele wegen hebben hierbij zowel een regionale functie (N637, verbinding tussen Etten-Leur en Rijsbergen) als verbinding naar omliggende dorpen.

2.3 Bestaande risico's

2.3.1 Beschikbaarheid van gegevens over risico's

Ten behoeve van het opstellen van voorliggende beleidsvisie externe veiligheid is een inventarisatie uitgevoerd naar de bestaande fysieke externe veiligheidsituatie in de gemeente Zundert voor zover dit met de beschikbare gegevens mogelijk was.

Voor het merendeel van de bedrijven (de categoriale inrichtingen) gelden vaste afstanden voor het *plaatsgebonden risico*. Voor de hoogte van het *groepsrisico* van deze categoriale bedrijven kan slechts een indicatie gegeven worden. Conform het BEVI hoeft er namelijk geen berekening uitgevoerd te worden maar dient enkel de werkelijke bevolkingsdichtheid vergeleken te worden met de maximaal toelaatbare. Op basis daarvan kan dan een kwalitatieve uitspraak worden gedaan over de hoogte van het groepsrisico: (ruim) boven of onder de oriënterende waarde. Voor LPG-tankstations bestaat de LPG-rekentool waarmee op een redelijk eenvoudige manier wel een exacte berekening van het groepsrisico uitgevoerd kan worden. Het invloedsgebied van categoriale inrichtingen is standaard vastgelegd. Voor een aantal bedrijven zal een QRA (Kwantitatieve risicoanalyse) uitsluitsel moeten geven over de exacte risico's.

In bijlage 4 is in tabelvorm een totaalijst gegeven van de huidige BEVI-bedrijven en overige risicovolle bedrijven. Daarbij is aangegeven op welke wijze het PR en het GR bepaald is of bepaald dient te worden.

2.3.2 Stationaire risicobronnen

Stationaire bronnen zijn bedrijven en installaties waar het gebruik, de opslag of productie van gevaarlijke stoffen op een vaste plaats plaatsvindt. Voorbeelden hiervan zijn LPG-tankstations, ammoniak-koelinstallaties en opslagen met gevaarlijke stoffen. Om te kunnen bepalen of een bedrijf, waar gevaarlijke stoffen worden gebruikt, opgeslagen of geproduceerd, risicovol is, is de Leidraad Risico Inventarisatie – deel Gevaarlijke stoffen, versie 5.1 december 2009 (LRI-GS 5.1 dec 2009) gehanteerd. In deze Leidraad is een drempelwaardentabel opgenomen. Een actuele versie hiervan is te vinden op www.risicokaart.nl. In bijlage 9 bij deze beleidsvisie is de drempelwaardentabel opgenomen. Indien de vergunde hoeveelheid gevaarlijke stoffen bij een bedrijf de waarden genoemd in de tabel overschrijdt, dan wordt dit bedrijf aangewezen als risicovol. Indien de vergunde hoeveelheid gevaarlijke stoffen bij een bedrijf bovendien de waarden genoemd in het BEVI overschrijdt, dan valt dit bedrijf onder de werksfeer van het BEVI. Een overzichtlijst van BEVI-bedrijven en 'overige risicovolle inrichtingen' is opgenomen in bijlage 4.

BEVI-bedrijven

Binnen de gemeente zijn 2 LPG-tankstations aanwezig. Er is één bedrijf in de gemeente aanwezig met een ammoniakkoelinstallatie. Verder beschikt één inrichting over een propaantank van 18 m³, waardoor deze BEVI-plichtig is. Dit betekent dat voor deze inrichting een QRA opgesteld moet worden op het moment dat er sprake is van nieuwe besluitvorming.

Overige risicovolle inrichtingen

Binnen de gemeente Zundert bevinden zich een groot aantal zogenaamde 'overige risicovolle inrichtingen'. Het betreft voornamelijk propaantanks van 3 m³ of meer. In Zundert zijn twee bedrijven gevestigd die onder de categorie CPR15 vallen. Beide bedrijven vallen onder de categorie 'overige risicovolle inrichtingen'. Verder bevinden zich in de gemeente drie zwembaden die vanwege de opslag van chloorbleekloog als risicovol worden aangemerkt. Als laatste risicovolle inrichting wordt het gasdruk-, meet-, en regelstation aangemerkt.

2.3.3 Bronnen voor transportrisico

Over en langs het grondgebied van de gemeente Zundert worden gevaarlijke stoffen vervoerd over de weg.

Weg

De rijksweg A16 loopt van Noord naar Zuid ten oosten van de gemeente Zundert. Dwars door de gemeente Zundert loopt de weg van Breda naar Antwerpen (N263). Deze weg doorsnijdt de dorpen Rijsbergen, Zundert en Wernhout. Zowel over deze rijksweg als over deze provinciale weg worden gevaarlijke stoffen vervoerd. Daarnaast vindt er nog vervoer van gevaarlijke stoffen plaats over gemeentelijke wegen. In het kader van het uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid 2007 van de provincie Noord-Brabant heeft de gemeente Zundert deelgenomen aan het project 'Inventarisatie en advies wegvervoer gevaarlijke stoffen'. Het doel van dit project was om de vervoersstromen van gevaarlijke stoffen over de gemeentelijke wegen in beeld te brengen. Daarnaast is gekeken welke veiligheidsrisico's dit transport met zich meebrengt op basis van de daarvoor geldende veiligheidsnormen.

Uit het onderzoek is gebleken dat het vervoer van gevaarlijke stoffen over de N263 nergens een plaatsgebonden risico van 10^{-6} /jaar (zie pagina 5) veroorzaakt dat buiten de weg is gelegen. Zelfs bij een stijging van het vervoer met een factor 5 is er geen plaatsgebonden risico van 10^{-6} /jaar dat buiten de weg is gelegen. De meeste recente gegevens over de N263 zijn afkomstig uit de Risicoatlas Weg (RAW) uit 2003.

Voor de A16 zijn eind 2006 begin 2007 tellingen uitgevoerd (voor de N263 wordt dit niet op korte termijn verwacht). Om te bepalen of er een plaatsgebonden risico van 10^{-6} /jaar aanwezig is, zijn berekeningen met RBM2+ (versie 1.2.1, 5 mei 2008) uitgevoerd voor de A16 ter plaatse van Zundert.

Uit deze berekeningen blijkt dat het vervoer van gevaarlijke stoffen over de A16 nergens een plaatsgebonden risico van 10^{-6} /jaar veroorzaakt dat buiten de weg is gelegen. Zelfs bij een stijging van het vervoer over 10 jaar (2020), op basis van het hoogste groeiscenario (Global Economy, GE; zie tabel 4.7) is er geen plaatsgebonden risico van 10^{-6} /jaar dat buiten de weg is gelegen.

De gegevens mbt het hoogste groeiscenario zijn afkomstig uit het rapport "Toekomstverkenning vervoer gevaarlijke stoffen over de Weg", opgesteld, ten behoeve van het Basisnet, door DVS in samenwerking met het Kennisinstituut voor Mobiliteit (KiM), mei 2007.

De gebruikte gegevens zijn hieronder weergegeven.

A16 KP Galder - Hazeldonk		
Stofcat.	2006	2020
LF1	5994	6893
LF2	6325	7274
LT1	332	481
LT2	1315	1907
GF2	67	97
GF3	1198	1198
GT3	100	107
GT4	33	48

Tabel. Vier ontwikkelingspaden wegvervoer VGS per stofcategorie tot 2020

Stofcategorie		Groeipercentage per jaar (%)				Totale groei tot 2020 (%)			
		GE	TM	SE	RC	GE	TM	SE	RC
GF1	Licht brandbaar gas	2,7	2,6	2,1	0,7	45	43	34	10
GF2	Brandbaar gas	2,7	2,6	2,1	0,7	45	43	34	10
GF3	Zeer brandbaar gas	0	0	0	0	0	0	0	0
GT1	Zeer licht toxisch gas	2,7	2,6	2,1	0,7	45	43	34	10
GT2	Licht toxisch gas	2,7	2,6	2,1	0,7	45	43	34	10
GT3	Toxisch gas	0,5	0,3	-0,2	-1,0	7	4	-3	-13
GT4	Zeer toxisch gas	2,7	2,6	2,1	0,7	45	43	34	10
GT5	Extreem toxisch gas	2,7	2,6	2,1	0,7	45	43	34	10
LF1	Brandbare vloeistof	1,0	0,8	0,1	-1,1	15	12	1	-14
LF2	Zeer brandbare vloeistof	1,0	0,8	0,1	-1,1	15	12	1	-14
LT1	Zeer licht toxische vloeistof	2,7	2,6	2,1	0,7	45	43	34	10
LT2	Licht toxische vloeistof	2,7%	2,6%	2,1%	0,7	45	43	34	10
LT3	Toxische vloeistof	2,7%	2,6%	2,1%	0,7	45	43	34	10
LT4	Zeer toxische vloeistof	2,7%	2,6%	2,1%	0,7	45	43	34	10

GE: Global Economy; TM: Transatlantic Market; SE: Strong Europe; RC: Regional Communities

Mogelijk is er op een aantal plaatsen sprake van een overschrijding van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico. In het kader van de ontwikkeling van het basisnet zullen op korte termijn berekeningen worden uitgevoerd waarbij het groeprisico wordt berekend en het invloedsgebied zal worden bepaald. Deze actie zal als maatregel in het uitvoeringsprogramma worden opgenomen. Ook zal de gemeente nader onderzoek uitvoeren naar de noodzaak om het vervoer van gevaarlijke stoffen te reguleren.

2.3.4 Buisleidingen

Regelgeving

VROM heeft veiligheidsafstanden vastgelegd die aangehouden moeten worden tussen een buisleiding en kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten. Deze afstanden staan opgenomen in twee brieven (circulaires) van VROM aan gemeenten en provincies, te weten:

- de circulaire 'Zonering langs hogedruk aardgastransportleidingen' uit 1984;
- de circulaire 'Bekendmaking van beleid ten behoeve van de zonering langs transportleidingen voor brandbare vloeistoffen van de K1-, K2- K3-categorie' van 1991.

Bovengenoemde circulaires bevatten bebouwings- en toetsingsafstanden voor leidingen met verschillende diameters. Uit veiligheidsoverwegingen is het van belang om o.a. bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen een afstand aan te houden tot gebouwen of plaatsen waar frequent en/of langdurig personen verblijven. Deze afstand is in principe zodanig dat daarbuiten de invloed van de leiding op de omgeving verwaarloosbaar mag worden geacht (toetsingsafstand). De toetsingsafstand geeft de maximale afstand aan waarover risico's van buisleidingen worden beoordeeld.

Verdere beoordeling van de risico's veroorzaakt door buisleidingen (en overig doorgaand verkeer) dient plaats te vinden aan de hand van de circulaire "Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (ministeries van VROM, BZK en VenW)" uit 2004 en de wijziging daarop van 1 augustus 2008, waarin grens- en richtwaarden voor het plaatsgebonden risico en richtlijnen voor de toepassing van de rekenmethodiek en de verantwoording van het groepsrisico zijn opgenomen. Voor buisleidingen wordt in principe verwezen naar de circulaire uit 1984.

VROM heeft een nieuw besluit buisleidingen in voorbereiding. De afstanden genoemd in dit nieuwe besluit kunnen afwijken van de circulaire uit 1984. Ondanks deze ontwikkelingen kunnen de toetsings- en bebouwingsafstanden uit de circulaire "Zonering langs aardgastransportleidingen" uit 1984 nog worden aangehouden. In 2011 wordt het Besluit externe veiligheid buisleidingen (BEVB) en de Nota Buisleidingen verwacht. In de Nota Buisleidingen wordt de visie van het Rijk op buisleidingen voor de komende jaren vastgelegd.

Daarnaast adviseert VROM gemeenten om te anticiperen op de nieuwe regelgeving door bij voorbereiding van plannen rekening te houden met de contour voor het plaatsgebonden risico (PR) en de verantwoording van het groepsrisico (GR).

Binnen het grondgebied van de gemeente Zundert bevinden zich hogedruk aardgasleidingen. De ligging van deze leidingen zijn aangegeven op de signaleringskaart in bijlage 3.

Omdat de nieuwe regelgeving ten tijde van het opstellen van deze beleidsvisie nog niet vastgesteld is, zijn eventuele knelpunten op het gebied van het PR, GR of verminderd zelfredzame personen nog niet bekend. Het uitvoeren van een inventarisatie van knelpunten als gevolg van buisleidingen wordt als actie in het uitvoeringsprogramma opgenomen.

Toelichting Buisleidingen

Onderstaande heeft betrekking op de buisleidingen die van Oost naar West zijn gelegen, het grondgebied van de gemeente Zundert doorkruisend. De buisleidingen zijn leidingen van de Gasunie, waardoor aardgas wordt getransporteerd:

A-614-KR-018 tot en met A-614-KR-001

A-530-KR-061 tot en met A-530-KR-044

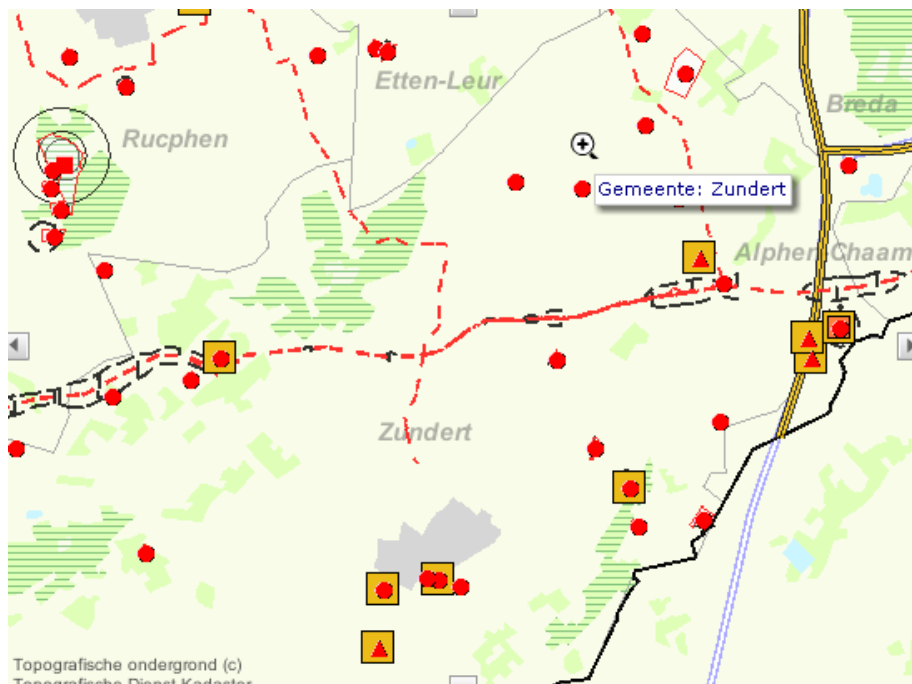
A-657-KR-061 tot en met A-657-KR-042 (meest oostelijk gelegen)

A-532-KR-044 tot en met A-532-KR-042 (meest oostelijk gelegen)

Z-527-10-KR-007 tot en met Z-527-10-KR-001

De gegevens van deze buisleidingen zijn opgenomen in het RRGs (transportdeel) en kunnen worden weergegeven op de Risicokaart. Op de Risicokaart zijn de PR 10^{-6} -contouren weergegeven. De PR 10^{-6} -contouren, zoals die op de signaleringskaart zijn weergegeven, zijn een globale weergave van de contouren opgenomen in het RRGs (Risicokaart).

Deze PR 10^{-6} -contouren zijn (nog niet) in wetgeving (AMvB Buisleidingen) als norm vastgelegd. Wel is het aan te bevelen ontwikkelingen binnen deze contour te toetsen. Daarnaast valt het aan te bevelen ontwikkelingen binnen de zonering van een buisleiding (inventarisatieafstanden, zie gele strook signaleringskaart) te toetsen met betrekking tot het Groepsrisico (GR).

Figuur 1. Risicokaart gemeente Zundert

2.3.5 Risicobronnen in België en in buurgemeenten

België

De gemeente Zundert grenst aan België. Ook in België zijn wellicht risicobronnen gelegen, die mogelijke effecten kunnen hebben in de gemeente Zundert. Europese wetgeving, het verdrag van Helsinki, is van toepassing op industriële ongevallen bij risicovolle bedrijven met grensoverschrijdende effecten.

In het verleden hebben de provincies van Vlaanderen en Zuid-Nederland afspraken gemaakt over grensoverschrijdende milieusamenwerking. Zo worden vanaf 2000 concept MER-rapporten (milieueffectrapportages) en aanvragen voor een milieuvergunning van Belgische inrichtingen voor advies naar de provincie Noord-Brabant verzonden.

Om de risicobronnen in België in beeld te krijgen zal in het uitvoeringsprogramma de betreffende inventarisatie worden opgenomen.

Buurgemeenten

Aan de gemeente Zundert grenzen een drietal gemeenten. Het betreft de gemeente Rucphen, Etten-Leur en Breda. Langs de grens met de gemeente Breda zijn een drietal risicobronnen gelegen. Dit zijn twee LPG-tankstations en één opslagloods met gevaarlijke stoffen. Deze risicobronnen kunnen ook gemeentegrens overschrijdende effecten hebben. De invloedsgebieden van beide LPG-tankstations zijn wettelijk vastgesteld en gedeeltelijk gelegen over de gemeente Zundert. Voor de opslagloods is een Kwalitatieve Risicoanalyse (QRA) opgesteld. Hierin is echter geen afstand opgenomen voor het invloedsgebied. Voor de berekening van het Groepsrisico is gekeken naar het aantal aanwezigen op het industrieterrein waar de opslagloods is gelegen. Het berekende groepsrisico ligt ruim onder de oriënterende waarde.

2.3.6 Ontvangers van risico's

De aanwezigheid van risicobronnen zoals beschreven in de voorgaande paragrafen hoeft nog niet te leiden tot risicovolle situaties. Het daadwerkelijke risico wordt bepaald door de aanwezigheid van mensen (potentiële slachtoffers) in de nabijheid van een risicobron: de ontvangers van risico's. Deze bevinden zich in de omgeving van de risicobron, o.a. ter plaatse van kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten. Het doel van het BEVI is de bescherming van deze mensen tegen de kans om te overlijden als gevolg van het vrijkomen van gevaarlijke stoffen bij een inrichting of transport en de risico's waaraan burgers in hun leefomgeving worden blootgesteld tot een aanvaardbaar minimum te beperken.

Voor het bepalen van het ambitieniveau voor de acceptatie van risico's is het onderscheid tussen kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten van belang.

In bestaande situaties hoeven beperkt kwetsbare objecten niet te voldoen aan de grenswaarde voor nieuwe situaties (PR 10^{-6} per jaar). Er geldt voor deze objecten dus geen wettelijke saneringswaarde.

Voor nieuwe situaties is het onderscheid ook van belang. De toelaatbaarheid van een (geprojecteerd) kwetsbaar object of van een risicobron nabij een kwetsbaar object wordt getoetst aan een *grenswaarde* (PR 10^{-6} per jaar). Voor (geprojecteerde) beperkt kwetsbare objecten geldt echter een *richtwaarde*.

Het onderscheid tussen kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten is gebaseerd op een aantal overwegingen die zijn ontleend aan maatschappelijke opvattingen over groepen mensen in de samenleving die in het bijzonder moeten worden beschermd. Dit zijn bijvoorbeeld objecten waar mensen doorgaans dag en nacht verblijven (woningen) en objecten waar grotere groepen mensen verblijven. Een extra onderscheid wordt gemaakt voor objecten waar mensen verblijven die als gevolg van hun fysieke of psychische gesteldheid extra bescherming verdienen (kinderen, ouderen, zieken psychisch kwetsbare personen). Dit is de groep zogenaamd verminderd zelfredzame personen. Dergelijke objecten, waarin zich verminderd zelfredzame personen bevinden, worden in deze beleidsvisie aangeduid als bijzondere kwetsbare objecten. Naast de genoemde maatschappelijke opvattingen is het onderscheid

tussen kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten gebaseerd op het aantal en verblijftijd van groepen mensen en op de aanwezigheid van adequate vluchtmogelijkheden. Zie bijlage 10.

Een aantal bijzondere kwetsbare objecten is op de signaleringskaart aangegeven (zie 2.3.7 en bijlage 3).

2.3.7 De signaleringskaart

Risicobronnen hebben een wisselwerking met hun omgeving. Om de risico's in een ruimtelijke context te plaatsen is een digitale signaleringskaart ontwikkeld. Hierop zijn alle risicovolle situaties opgenomen. De kaart die betrekking heeft op het gehele grondgebied van de gemeente Zundert is weergegeven in bijlage 3.

Op de kaart zijn de volgende risicobronnen en risico-ontvangers opgenomen:

- Stationaire bronnen met PR-contour en invloedsgebied;
- Een aantal bijzondere kwetsbare objecten: ziekenhuizen, scholen, tehuizen, publieksgebouwen en andere objecten;
- Transportassen waarover gevaarlijke stoffen vervoerd kunnen worden, inclusief veiligheidsafstanden;
- Buisleidingen, inclusief veiligheidsafstanden (gebaseerd op de risicokaart)

Hierbij wordt opgemerkt dat de kaart een indicatieve momentopname betreft (situatie november 2010). In de praktijk zijn de gegevens op de kaart aan veranderingen onderhevig waardoor het noodzakelijk blijft om bij gebruik van de kaart te controleren of de gegevens nog actueel zijn. Het is de taak van de gemeente om de kaart actueel te houden. Daarbij wordt een koppeling gelegd tussen de gemeentelijke signaleringskaart en de risicokaart van de provincie Noord-Brabant. De wijze waarop de gemeente deze gegevens beheert, zal worden vastgelegd in het beheerprotocol RIS.

2.4 Bestaande organisatie externe veiligheid

Bij de uitvoering van regelgeving en beleid op het gebied van externe veiligheid zijn meerdere partijen (disciplines) betrokken. Een effectieve afstemming en communicatie tussen deze partijen is een voorwaarde voor het voorkomen en beheersen van risico's. Het vastleggen van procedures en het beheersen van informatiestromen staat hierbij centraal.

Binnen de gemeente Zundert wordt het programma 'digitaliseren' uitgevoerd. Doel van het programma is de verbetering van interne en externe dienstverlening door het op digitale wijze ontsluiten en beschikbaar stellen van documenten, producten en diensten voor interne en externe processen.

De digitale ontsluiting van informatiestromen en de procesmatige benadering van de gemeentelijke taken zal bijdragen aan de afstemming tussen disciplines die een rol spelen bij externe veiligheid.

Een aantal processen is inmiddels vastgelegd bij de aanvraag voor een omgevingsvergunning. De werkzaamheden met betrekking tot externe veiligheid zijn hierin geborgd. De vergunningaanvragen en meldingen worden bij ontvangst op ontvankelijkheid en externe veiligheid beoordeeld, alvorens deze in behandeling worden genomen. Bij deze beoordeling wordt de checklist 'externe veiligheid' ingevuld. Bij een positieve beoordeling wordt deze checklist doorgestuurd naar de RIS-coördinator van de gemeente Zundert. De checklisten met onderliggend milieudossiers worden hier beoordeeld en er wordt advies gevraagd aan de brandweer van de Veiligheidsregio MWB. Op deze wijze wordt externe veiligheid bij behandeling van de vergunningaanvraag betrokken. Voor zeer specialistische EV-situaties wordt advies gevraagd bij de Regionale Milieudienst. De brandweer van de Veiligheidsregio MWB wordt in een vroeg stadium bij de besluitvorming betrokken. Echter de borging van hiervan in de processen zal kritisch bekeken moeten worden en indien nodig aangepast moeten worden (onderdeel van het uitvoeringsprogramma).

De gemeente Zundert heeft de taak coördinator externe veiligheid/RIS-coördinator toebedeeld aan een senior milieutechnisch medewerker bij de afdeling Beheer Openbare Ruimte (BOR). De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van deze medewerker zijn vastgesteld conform het provinciaal voorstel hieromtrent. De wijze waarop invulling wordt gegeven aan het RIS-beheer is informeel geregeld. De RIS-coördinator heeft hierover afspraken gemaakt met het afdelingshoofd en de vergunningverleners (milieu en bouw), handhavers en de brandweer van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant.

Mutaties op de risicokaart van de provincie Noord-Brabant:

De checklisten EV worden tweemaal per jaar met de RMD gecontroleerd. Eventuele mutaties worden door de RMD gewijzigd in het Risicoregister Gevaarlijke Stoffen. Met deze werkwijze wordt een eenduidige registratie van gegevens nagestreefd.

Ruimtelijke ordening:

Bij herziening bestemmingsplannen en bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen wordt integraal geadviseerd. De RIS-coördinator beoordeelt de nieuwe bestemmingsplannen / ruimtelijke ontwikkelingen en adviseert met betrekking tot het milieu en de externe veiligheid. Bij deze beoordeling wordt standaard getoetst aan de risicokaart van de provincie Noord-Brabant. Bij besluitvorming wordt, indien aan de orde, in de verantwoording van het groepsrisico voorzien, waarbij ook advies wordt gevraagd aan de Regionale Brandweer.

Mutaties m.b.t. kwetsbare objecten worden tweemaal per jaar op de risicokaart doorgevoerd.

De gemeentelijke taken externe veiligheid zijn expliciet benoemd en vastgelegd in de gemeentelijke begroting. In het afdelingsplan van de afdeling Ruimte zijn deze taken gekoppeld aan verantwoordelijke medewerkers. Bij de afdeling Beheer Openbare Ruimte (BOR) zijn de EV-taken niet expliciet benoemd in het afdelingsplan. In de plannen van het gemeentebestuur en de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant wordt aandacht geschonken aan rampenbestrijding.

2.5 De algemene ruimtelijke ambities van de gemeente

2.5.1 Inleiding

De gemeente Zundert heeft een vastgestelde structuurvisie plus uit 2002. De komende periode streeft de gemeente Zundert ernaar om deze visie te actualiseren, danwel een nieuwe structuurvisie op te stellen conform Wro. Bovendien is de gemeente de bestemmingsplannen aan het actualiseren en digitaliseren.

2.5.2 Ruimtelijke strategie

Gemeentelijke doelstelling ruimtelijke ontwikkeling

Het realiseren van een goede verdeling en verhouding tussen de ruimten voor natuur, agrarische sector, wonen, werken, welzijn en infrastructuur is de primaire doelstelling van de ruimtelijke ontwikkeling van Zundert. Behoud en verbetering van de kwaliteit en de complementaire waarde van de verschillende gebieden ten opzichte van elkaar zijn uitgangspunt. Hierbij worden de verschillende identiteiten van de vijf kernen gerespecteerd en waar mogelijk zelfs versterkt. Het behoud van het agrarische landelijke karakter is hierbij uitgangspunt.

Woningbouw ontwikkeling

De plannen op het gebied van woningbouw ontwikkeling bestaan uit het realiseren van het woningbouwprogramma uit de vastgestelde Woonvisie 2010 – 2014. Hiervoor zullen in beginsel inbreidingslocaties worden ingezet. Indien blijkt dat het programma niet kan worden gerealiseerd zullen uitbreidingslocaties in beeld komen. Uiteraard zal dit met een onderbouwing van de woningbehoefte worden gemotiveerd. Hierbij worden de verschillende identiteiten van de vijf kernen gerespecteerd en waar mogelijk zelfs versterkt. Het behoud van het agrarische landelijke karakter is hierbij uitgangspunt. Uiteindelijk zal er een zeer gevarieerd woningbouwprogramma per kern worden gerealiseerd, waarbij alle doelgroepen (van beleid) bediend zullen worden.

Ontwikkeling bedrijvigheid

Zundert benut de gunstige geografische ligging, evenals haar perspectievolle kwaliteiten (bedrijventerreinen, divers samengesteld bedrijfsleven, goed opgeleide beroepsbevolking, uitstekend woon-, werk- en leefklimaat) om zich verder te ontwikkelen tot een aansprekende landelijke gemeente in West-Brabant, waar het goed ondernemen is. Gemeente Zundert bereidt, in overleg met lokale bedrijven, een structuurvisie bedrijventerreinen voor. Hiervoor zullen op korte termijn koersnotities worden vastgesteld. In deze koersnotities worden de plannen en ambities van de gemeente voor deze bedrijventerreinen voor de komende jaren uiteengezet. Het is vanzelfsprekend dat initiatieven conform het regionale uitgifteprotocol zuinig ruimtegebruik worden ontwikkeld.

Ontwikkeling landelijk gebied

Tijdens het opstellen van deze beleidsnotitie wordt in de gemeente Zundert een bestemmingsplan 'Buitengebied' voorbereid. In dit bestemmingsplan is vastgelegd dat wonen zoveel mogelijk in de woonwijken geconcentreerd moet worden. Nieuwe (burger)woningen in het buitengebied zijn daarom niet toegestaan. Recreatie is als nevenschikte activiteit in het buitengebied mogelijk mits het buitengebied en de daaruit voortvloeiende natuurwaarden worden gerespecteerd of zelfs worden versterkt.

2.5.4 Nota Economisch Beleid

De Zundertse politiek en het Zundertse bedrijfsleven hebben duidelijk te kennen gegeven dat zij de ambitie hebben om het economisch tij te keren. De afgelopen jaren heeft Zundert een afname van werkgelegenheid en aantal vestigingen gekend. De komende jaren moet er weer economische groei plaatsvinden. De groei moet bijdragen aan de ontwikkeling tot een vitale(re) gemeente, maar dit zal veelal niet ten koste gaan van het landelijke karakter van de gemeente.

De ambitie is een 'ondernemend, groeiend en bloeiend Zundert' waar het goed wonen, werken en leven is. Behoud van de karakteristieken van het landelijke buitengebied, met zowel landbouw als natuur en recreatie, en een aantrekkelijk vestigingsklimaat maken deel uit van deze ambitie, evenals een toename van de werkgelegenheid en een versterking van het bedrijfsleven. Innovatie en kwaliteitsverbetering zijn daarbij vanzelfsprekende aspecten. Er moet verbondenheid, samenhang en evenwicht zijn tussen de agrarische sector, bedrijven, detailhandel, dienstverlening, horeca, onderwijs, recreatie, toerisme, werken, wonen en zorg. Burgers moeten hun ambitie kunnen verwezenlijken.

De Zundertse voorzieningen zijn voor de lokale bevolking aantrekkelijk, voor klanten uit de regio (inclusief België) en voor toeristen en recreanten. De gemeente Zundert onderscheidt zich als boomkwekerijcentrum nu al ten opzichte van de overige plattelandsgemeenten in de provincie Noord-Brabant. Een verdere ontwikkeling is noodzakelijk om de concurrentiepositie te versterken.

Hiertoe zijn mogelijkheden aanwezig gezien gunstige ligging langs de A 16. Het algehele motto luidt: kwaliteit bieden om kwaliteit te krijgen!

De ambitie voor de economische toekomst van Zundert hebben wij als volgt samengevat: "Zundert onderneemt, groeit en bloeit".

Het algemene ambitieniveau is vertaald naar een economische visie voor de gemeente Zundert, die in de volgende paragrafen is uitgewerkt aan de hand van doelstellingen:

- Versterking bedrijvigheid die past bij landelijke karakter;
- Voldoende ruimte om te ondernemen;
- Kwaliteitsslag in verschillende onderdelen van de economie;
- Samenwerking om extra groei te kunnen realiseren.

3. Visie op externe veiligheid

3.1 Ambitie gemeente Zundert

Het bieden van een veilige leefomgeving voor de burgers is één van de kerntaken van de overheid. Ook de gemeente Zundert draagt een belangrijke verantwoordelijkheid bij de omgang met externe veiligheid. Om die verantwoordelijkheid op een weloverwogen en heldere wijze in te vullen heeft de gemeente Zundert een visie ontwikkeld op externe veiligheid binnen de gemeentegrenzen.

Deze visie wordt begrensd door wettelijke kaders. De gemeentelijke beleidsvrijheid is beschreven in paragraaf 1.1.2.

De gemeente Zundert wil zorgen voor een blijvend maatschappelijk aanvaardbare risicosituatie voor burgers in relatie tot activiteiten met gevaarlijke stoffen in de omgeving.

De acceptatie van risico's wordt gestuurd door:

- de ambitie om een veilige woonomgeving te creëren voor de inwoners;
- de ambitie om vanuit een economisch en sociaal perspectief bedrijven voldoende kansen te bieden om zich in Zundert te vestigen, een gezonde bedrijfsvoering te ontwikkelen en werkgelegenheid te creëren.

In dit hoofdstuk worden beleidskeuzes vastgelegd die deze ambitie mogelijk moeten maken.

3.2 Een indeling in gebiedstypen

Om zowel ruimte te bieden voor de ontwikkeling van bedrijvigheid, de ruimtelijke ontwikkeling van de woonkernen én er voor te zorgen dat de veiligheidsrisico's beperkt en beheersbaar blijven is het wenselijk om sturing te geven aan de situering van bedrijven met een risicocontour en aan ruimtelijke ontwikkelingen binnen risicocontouren.

Om die reden worden in de gemeente Zundert de volgende gebiedstypen onderscheiden:

1. Woonwijken
2. Buitengebied
3. Bedrijventerreinen
4. Bijzonder gebieden: natuur en recreatie

Met deze indeling in gebiedstypen wordt deels aangesloten bij de indeling zoals die in de VNG-publicatie "Bedrijven en milieuzonering" van 16 april 2007 en in de Editie 2009 wordt gehanteerd. Ook sluit deze grotendeels aan bij de gebiedsindeling zoals deze geldt binnen de gemeente voor de bestemmingsplannen.

De vier gebiedstypen worden als volgt omschreven:

Woonwijken

Een woonwijk is een rustig woongebied dat is ingericht volgens het principe van functiescheiding. Afgezien van wijkgebonden voorzieningen komen vrijwel geen andere functies (zoals bedrijven of kantoren) voor. Langs de randen (in de overgang naar mogelijke bedrijfsfuncties) is weinig verstoring door verkeer.

Buitengebied

Dit gebiedstype is vergelijkbaar met het gebiedstype 'woonwijken', met betrekking tot de acceptatie van risico's. Het gaat hierbij om het buitengebied en agrarisch gebied, met uitzondering van stilte- of natuurgebieden en gebieden voor (verblijfs)recreatie.

Bedrijventerreinen

Een bedrijventerrein is een gebied waar geconcentreerd bedrijven gevestigd zijn of zich kunnen vestigen.

Bijzondere gebieden: natuur en recreatie

Binnen de gemeente Zundert is een aantal bijzondere gebieden voor natuur en recreatie aangewezen (zie gebiedstypekaart, bijlage 2).

3.3 Ambitie per gebiedstype

3.3.1 Wettelijk kader plaatsgebonden (PR) risico

Voor het PR geldt het volgende wettelijk kader:

- Geen kwetsbare objecten binnen de $PR=10^{-6}$ -contour van een BEVI-bedrijf (saneringsverplichting vóór 2010) of transportader
- Geen nieuwe beperkt kwetsbare objecten binnen de $PR=10^{-6}$ -contour van een BEVI-bedrijf of transportader tenzij er gewichtige redenen³ zijn om van de richtwaarde af te wijken. Voorwaarden waaronder van de richtwaarde mag worden afgeweken kunnen door de gemeente in de voorschriften van het bestemmingsplan worden opgenomen. (Zie bijlage 7 voor een toelichting op de punten die een rol kunnen spelen bij de afweging om al dan niet af te wijken van de richtwaarde).

3.3.2 Wettelijk kader groepsrisico (GR)

Voor het groepsrisico geldt het volgende wettelijke kader:

Voor het GR gelden geen wettelijke normen maar een oriëntatiewaarde. Bij besluiten waarbij (beperkt) kwetsbare objecten zijn gelegen binnen het invloedsgebied van een BEVI-inrichtingen of transportroutes zal er een verantwoording van het groepsrisico moeten plaatsvinden. Daarbij gelden de volgende voorwaarde en aanbeveling:

Voorwaarde:

- Bij een toename van het GR en/of overschrijding van de oriëntatiewaarde zal de gemeente de gemaakte keuzes verantwoorden en vastleggen in het bestemmingsplan of de milieuvergunning. Hierbij moeten de aspecten benoemd in artikel 12 en 13 van het BEVI aan de orde komen. Voorwaarde daarbij is dat er advies wordt gevraagd t.a.v. de verantwoording van het groepsrisico aan de regionale brandweer.

Aanbeveling:

- Alvorens de procedure voor het opstellen of wijzigen van een bestemmingsplan of milieuvergunning verder te doorlopen stelt de gemeente de regionale brandweer in de gelegenheid te adviseren over het groepsrisico en de aspecten zelfredzaamheid, de mogelijkheden tot hulpverlening en de beheersbaarheid van calamiteiten.

3.3.3 Begrip 'zwaarwegende belangen'

In deze beleidsvisie wordt in relatie tot de gemeentelijke beleidsvrijheid het begrip '**zwaarwegende belangen**' geïntroduceerd. Dit begrip heeft geen wettelijke status. Het begrip geeft de gemeente ruimte om in een aantal hierna te benoemen situaties een afweging te

³ In het BEVI wordt geen nadere invulling gegeven aan het begrip gewichtige redenen. Afwijking van de richtwaarde is primair de verantwoordelijkheid van het lokale bevoegd gezag.

maken tussen de beheersing van risico's enerzijds en andere gemeentelijke belangen anderzijds. De uitwerking van het begrip 'zwaarwegende belangen' en de afweging tegen risico's vindt per geval plaats bij besluiten over bestemmingsplannen of milieuvergunningen. Zwaarwegende belangen kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op werkgelegenheid, economische ontwikkeling, de regionale functie van de gemeente, duurzaamheid, verkeerscirculatie en maatschappelijke acceptatie.

Indien het begrip 'zwaarwegende belangen' wordt ingezet om een bepaald risico te accepteren geldt het uitgangspunt dat hieraan te allen tijde een gedegen onderbouwing ten grondslag dient te liggen. Daarbij dienen in ieder geval de volgende aspecten in beeld te worden gebracht:

- Een omschrijving van het zwaarwegende belang, zo mogelijk ook kwantitatief.
- Mogelijke maatregelen om het risico zoveel mogelijk te beperken. Dit kan zowel door kans- als door effectverkleinende maatregelen. Deze maatregelen kunnen zowel aan de bronzijde als bij de ontvanger worden getroffen.
- Mogelijke alternatieve oplossingen en hun kosten. Bijvoorbeeld verplaatsing van de risicovolle inrichting.
- Mogelijke maatregelen om zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid te bevorderen. Het is wenselijk dat regionale brandweer hierbij advies geeft.

3.3.4 Het onderscheid tussen kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten

De aanwezigheid van risicobronnen hoeft nog niet te leiden tot risicovolle situaties. Het daadwerkelijke risico wordt bepaald door de aanwezigheid van mensen (potentiële slachtoffers) in de nabijheid van een risicobron: de ontvangers van risico's. Deze bevinden zich in kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten. Het doel van het BEVI is de bescherming van deze mensen tegen de kans om te overlijden als gevolg van het vrijkomen van gevaarlijke stoffen bij een inrichting of transport.

Voor het bepalen van het ambitieniveau voor de acceptatie van risico's is het onderscheid tussen kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten van belang.

In bestaande situaties hoeven beperkt kwetsbare objecten niet te voldoen aan de grenswaarde voor nieuwe situaties (10^{-6} per jaar). Er geldt voor deze objecten dus geen wettelijke saneringswaarde.

Voor nieuwe situaties is het onderscheid ook van belang. De toelaatbaarheid van een (geprojecteerd) kwetsbaar object of van een risicobron nabij een kwetsbaar object wordt getoetst aan een *grenswaarde* (10^{-6} per jaar). Voor (geprojecteerde) beperkt kwetsbare objecten geldt echter een *richtwaarde*.

Het onderscheid tussen kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten is gebaseerd op een aantal overwegingen, die zijn ontleend aan maatschappelijke opvattingen over groepen mensen in de samenleving die in het bijzonder moeten worden beschermd. Dit zijn bijvoorbeeld objecten waar mensen doorgaans dag en nacht verblijven (woningen) en objecten waar grotere groepen mensen verblijven. Een extra onderscheid wordt gemaakt voor objecten (inclusief buitenruimten) waar mensen verblijven die als gevolg van hun fysieke of psychische gesteldheid extra bescherming verdienen (kinderen, ouderen, zieken psychisch kwetsbare personen). Dit is de groep zogenaamd verminderd zelfredzame personen. Naast de genoemde maatschappelijke opvattingen is het onderscheid tussen kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten gebaseerd op het aantal en verblijftijd van groepen mensen en op de aanwezigheid van adequate vluchtmogelijkheden.

In bijlage 10 is een niet-limitatieve opsomming gegeven van (beperkt) kwetsbare objecten gegeven.

Zelfredzaamheid en bijzondere kwetsbare objecten

Zelfredzaamheid wordt beschouwd als het vermogen van mensen om te beslissen tot evacuatie of zelfbescherming en om vervolgens zelfstandig een veilige ruimte/veilig gebied te bereiken. Er zijn 5 zelfredzame strategieën:

1. *Binnen blijven*: binnen een object in een veilige ruimte verblijven
2. *Schuilplaats binnengaan*: vanuit de buitenlucht naar een veilige ruimte in een object binnen het effectgebied gaan.
3. *Vluchten*: Van binnen het effectgebied in de buitenlucht naar buiten het effectgebied.

4. *Ontruimen en vluchten*: van binnen een object binnen het effectgebied naar buiten het effectgebied
5. *Dekking zoeken*: in de buitenlucht beschutting zoeken (b.v. achter een gebouw, in een greppel e.d.)

Afhankelijk van het scenario van een mogelijk incident kan een strategie gevolgd worden. Zelfredzame personen zijn in principe in staat alle strategieën toe te passen. Bij het ordenen van gebieden en het ontwerpen van gebouwen moeten die maatregelen genomen worden, die voor de zelfredzaamheidsstrategie van belang zijn.

Als er sprake is van verminderd zelfredzame personen zijn alleen strategie 1 en 2 mogelijk. Het blijkt vrijwel onmogelijk om verminderd zelfredzame personen te laten vluchten, te ontruimen of dekking te laten zoeken. De bouwwerken waarin deze personen verblijven moeten daarom zodanig veilig worden ontworpen, dat incidenten een minimale invloed hebben op de in het bouwwerk aanwezige personen. Deze bouwwerken worden aangeduid als '**bijzondere kwetsbare objecten**'.

In bijlage 10a is een overzicht van de bijzondere kwetsbare objecten in de gemeente Zundert gegeven.

3.3.5 Ambitie woonwijken

Plaatsgebonden risico

In aanvulling op de wettelijke eisen hanteert de gemeente voor het gebiedstype woonwijken het volgende ambitieniveau voor het plaatsgebonden risico.

Inrichtingen/Objecten	Beleid PR
Bestaande BEVI bedrijven	Toestaan, met voorwaarden
Nieuwe BEVI bedrijven	Niet toestaan
Bestaande overige risicovolle bedrijven	N.v.t.
Nieuwe overige risicovolle bedrijven	Niet toestaan
Bestaande kwetsbare objecten	Wettelijk niet toegestaan binnen PR=10 ⁻⁶ -contour
Nieuwe kwetsbare objecten	Wettelijk niet toegestaan binnen PR=10 ⁻⁶ -contour
Bestaande beperkt kwetsbare objecten	N.v.t.
Nieuwe beperkt kwetsbare objecten	Wettelijk niet toegestaan binnen PR=10 ⁻⁶ -contour, tenzij gewichtige redenen ⁴

Groepsrisico en invloedsgebied

Omdat het groepsrisico mede bepaald wordt door het aantal mensen dat zich in de nabijheid van de bron bevindt, is het belangrijk om te beseffen dat een toename van de persoonsdichtheid zal leiden tot een toename van het groepsrisico.

⁴ Begrip afkomstig uit het BEVI (zie bijlage 7)

In aanvulling op de wettelijke eisen hanteert de gemeente voor het gebiedstype woonwijken het volgende ambitieniveau voor het groepsrisico.

- Overschrijding van de oriëntatiewaarde van het GR wordt niet geaccepteerd
- Binnen het invloedsgebied mogen geen nieuwe kwetsbare objecten met verminderd zelfredzame personen worden opgericht. In de bestaande situatie wordt bij objecten met verminderd zelfredzame personen binnen het invloedsgebied extra aandacht besteed aan risicocommunicatie.

Consequenties

In woonwijken verblijft een groot aantal mensen op een relatief beperkt oppervlak. Om de burgers een zo veilig mogelijke woonomgeving te bieden worden in dit gebiedstype in principe geen bedrijven toegelaten die een veiligheidsrisico veroorzaken. Dit geldt zowel voor BEVI-bedrijven als voor 'overige risicovolle inrichtingen'.

In het gebiedstype woongebied is één BEVI-inrichting gelegen, te weten een LPG-tankstations (Total Wernhout). Op grond van de hierboven genoemde ambities dienen voorwaarden te worden gesteld aan de LPG-activiteit, bijvoorbeeld geen groei van de PR10-6 contour. Dit betekent dat de doorzet van LPG niet mag toenemen. Voor verdere voorwaarden wordt verwezen naar het 'Advies externe veiligheid, Bestemmingsplan kern Wernhout, september 2010.

Het invloedsgebied van een BEVI-inrichting (Ammoniakkoelinstallatie, ARDO) is gelegen over het gebiedstype woonwijk. Eind 2009 is in opdracht van ARDO b.v. een kwalitatieve risicoanalyse (QRA) opgesteld voor de toekomstige situatie met een tweede ammoniakkoelinstallatie. De uitbreiding van de bestaande installatie met een 900 kg ammoniakkoelinstallatie heeft geen invloed op het groepsrisico. Het groepsrisico voldoet aan de criteria die zijn vastgelegd in het BEVI. Het groepsrisico valt onder de oriënterende waarde.

3.3.6 Ambitie buitengebied

Plaatsgebonden risico

In aanvulling op de wettelijke eisen hanteert de gemeente voor het gebiedstype buitengebied het volgende ambitieniveau voor het plaatsgebonden risico.

Inrichtingen/Objecten	Beleid PR
Bestaande BEVI bedrijven	Toestaan, met voorwaarden
Nieuwe BEVI bedrijven	Toestaan, met voorwaarden
Bestaande overige risicovolle bedrijven	Toestaan
Nieuwe overige risicovolle bedrijven	Toestaan, eventueel met voorwaarden
Bestaande kwetsbare objecten	Wettelijk niet toegestaan binnen PR=10 ⁻⁶ -contour
Nieuwe kwetsbare objecten	Wettelijk niet toegestaan binnen PR=10 ⁻⁶ -contour
Bestaande beperkt kwetsbare objecten	N.v.t.
Nieuwe beperkt kwetsbare objecten	Wettelijk niet toegestaan binnen PR=10 ⁻⁶ -contour, tenzij gewichtige redenen

Groepsrisico en invloedsgebied

In aanvulling op de wettelijke eisen hanteert de gemeente voor het gebiedstype buitengebied het volgende ambitieniveau voor het groepsrisico.

- Overschrijding van de oriëntatiewaarde van het GR wordt niet geaccepteerd
- Binnen het invloedsgebied mogen geen nieuwe kwetsbare objecten met verminderd zelfredzame personen worden opgericht. In de bestaande situatie wordt bij objecten met verminderd zelfredzame personen binnen het invloedsgebied extra aandacht besteed aan risicocommunicatie.

Consequenties

In het buitengebied bevindt zich één BEVI-inrichting, te weten een LPG-tankstation. Over de hoogte van het groepsrisico veroorzaakt door de BEVI-inrichting is vooralsnog geen uitspraak gedaan. Berekening van het groepsrisico zal in het uitvoeringsprogramma bij deze beleidsvisie worden opgenomen. Voor de 'overige risicovolle inrichtingen' hoeft het groepsrisico wettelijk gezien niet bepaald te worden.

Verder zijn in het buitengebied dertig 'overige risicovolle inrichtingen' gelegen, waarvan het grootste gedeelte propaantanks, drie zwembaden en een aardgasstation. Voor de propaantanks en het aardgasstation gelden toetsingsafstanden afkomstig uit het BARIM (Activiteitenbesluit). Voor de zwembaden is het plaatsgebonden risico PR 10^{-6} niet aanwezig. Voor 'overige risicovolle inrichtingen' is berekening van het Groepsrisico niet relevant, daar deze niet onder de BEVI-wetgeving vallen. Met andere woorden, de verantwoording van het groepsrisico hoeft voor 'overige risicovolle inrichtingen' niet plaats te vinden.

3.3.7 Ambitie bedrijventerrein

Plaatsgebonden risico

In aanvulling op de wettelijke eisen hanteert de gemeente voor het gebiedstype bedrijventerrein het volgende ambitieniveau voor het plaatsgebonden risico.

Inrichtingen/Objecten	Beleid PR
Bestaande BEVI bedrijven	Toestaan onder voorwaarde: geen groei PR= 10^{-6} -contour.
Nieuwe BEVI bedrijven	Toestaan onder voorwaarde: PR= 10^{-6} -contour niet buiten inrichtingsgrens
Bestaande overige risicovolle bedrijven	Toestaan onder voorwaarde: geen groei PR= 10^{-6} -contour.
Nieuwe overige risicovolle bedrijven	Toestaan, met voorwaarden
Bestaande kwetsbare objecten	Wettelijk niet toegestaan binnen PR= 10^{-6} -contour
Nieuwe kwetsbare objecten	Wettelijk niet toegestaan binnen PR= 10^{-6} -contour
Bestaande beperkt kwetsbare objecten	Toestaan binnen PR= 10^{-6} -contour, tenzij zwaarwegende belangen
Nieuwe beperkt kwetsbare objecten	Wettelijk niet toegestaan binnen PR= 10^{-6} -contour, tenzij gewichtige redenen

Groepsrisico en invloedsgebied

In aanvulling op de wettelijke eisen hanteert de gemeente voor het gebiedstype bedrijventerrein het volgende ambitieniveau voor het groepsrisico.

- Er wordt naar gestreefd om het invloedsgebied over woonwijken te verkleinen.
- De oriëntatiewaarde van het GR is richtinggevend. De gemeente kan hier gemotiveerd van afwijken. Indien noodzakelijk voor het in stand houden van de industriële activiteiten zal de gemeente Zundert een overschrijding van de oriëntatiewaarde van het GR toestaan, mits daarvoor zwaarwegende belangen bestaan.
- Binnen het invloedsgebied mogen geen nieuwe kwetsbare objecten met verminderd zelfredzame personen worden opgericht.

Consequenties

Op het bedrijventerrein De Industrieweg in Zundert is een BEVI-bedrijf met ammoniakkoelinstallatie gelegen (ARDO b.v.). Binnen de plaatsgebonden risicocontour PR 10^{-6} zijn beperkt kwetsbare objecten gelegen (CLTV en Dirk van den Broek). Er dient onderzocht te worden of er zwaarwegende belangen bestaan om deze situatie te saneren. Dirk van den Broek heeft het bedrijventerrein inmiddels verlaten. Het invloedsgebied van ARDO b.v. is over woongebied gelegen. Eind 2009 is in opdracht van ARDO b.v. een kwalitatieve risicoanalyse (QRA) opgesteld voor de toekomstige situatie met een tweede ammoniakkoelinstallatie. De uitbreiding van de bestaande met een 900 kg ammoniakkoelinstallatie heeft geen invloed op het groepsrisico. Het groepsrisico voldoet aan de criteria die zijn vastgelegd in het BEVI. Het groepsrisico valt onder de oriënterende waarde. In augustus 2010 is door de Regionale Milieudienst een toets Externe veiligheid BP Beekzicht opgesteld. In deze toets is aangegeven dat de ontwikkelingen met betrekking tot BP Beek niet leiden tot een relevante toename van het GR.

Daarnaast is op het bedrijventerrein De Industrieweg één 'overig risicovolle inrichting' gelegen, te weten CLTV.

3.3.8 Ambitie bijzondere gebieden: recreatie en natuur

Plaatsgebonden risico

In aanvulling op de wettelijke eisen hanteert de gemeente voor het gebiedstype bijzondere gebieden het volgende ambitieniveau voor het plaatsgebonden risico.

Inrichtingen/Objecten	Beleid PR
Bestaande BEVI bedrijven	Toestaan onder voorwaarde: mogelijkheid tot saneren moet worden onderzocht
Nieuwe BEVI bedrijven	Niet toestaan
Bestaande overige risicovolle bedrijven	Toestaan, eventueel met voorwaarden
Nieuwe overige risicovolle bedrijven	Toestaan, eventueel met voorwaarden
Bestaande kwetsbare objecten	Wettelijk niet toegestaan binnen PR= 10^{-6} -contour
Nieuwe kwetsbare objecten	Wettelijk niet toegestaan binnen PR= 10^{-6} -contour
Bestaande beperkt kwetsbare objecten	Niet toestaan binnen PR= 10^{-6} -contour, tenzij zwaarwegende belangen
Nieuwe beperkt kwetsbare objecten	Wettelijk niet toegestaan binnen PR= 10^{-6} -contour, tenzij gewichtige redenen

Groepsrisico en invloedsgebied

In aanvulling op de wettelijke eisen hanteert de gemeente voor het gebiedstype bijzonder gebied het volgende ambitieniveau voor het groepsrisico.

- Overschrijding van de oriëntatiewaarde van het GR wordt niet geaccepteerd
- Binnen het invloedsgebied mogen geen nieuwe kwetsbare objecten met verminderd zelfredzame personen worden opgericht.

Consequenties

Binnen het gebiedstype 'natuur en recreatie' is één BEVI-inrichtingen gelegen, te weten een propaantank van 18 m³ (Camping Laarse Heide). Voor deze inrichting zal de mogelijkheid tot saneren onderzocht moeten worden, omdat in op de recreatieterrein zelf een grote groep mensen aanwezig kan zijn. Dit wordt als actiepoint opgenomen in het uitvoeringsprogramma bij deze beleidsvisie.

3.3.9 Verminderd zelfredzame personen binnen een invloedsgebied

Voor alle gebiedstypen geldt dat binnen het invloedsgebied geen nieuwe kwetsbare objecten met verminderd zelfredzame personen (bijzondere kwetsbare objecten) mogen worden opgericht. In de bestaande situatie wordt bij objecten met verminderd zelfredzame personen binnen het invloedsgebied extra aandacht besteed aan risicocommunicatie.

Indien in voorkomende gevallen na onderzoek blijkt dat de aanwezigheid van objecten met verminderde redzame personen onvermijdelijk is, dan zal de gemeente de regionale brandweer om advies vragen met betrekking tot mogelijk te nemen maatregelen ter verbetering van de veiligheid en zelfredzaamheid.

Hierbij gaat het om:

- Zelfredzaamheid. Daarbij gaat het om vluchtmogelijkheden in relatie tot de mate waarin de aanwezigen zelfredzaam zijn.
- Hulpverlening. Hierbij spelen onder meer de Bedrijfshulpverleningsorganisaties, de opkomsttijd, bereikbaarheid en bluswatervoorzieningen een rol.
- Bouwkundige of organisatorische maatregelen. Hierbij kan gedacht worden aan de vermindering van de hoeveelheid glas aan de zijde van de risicobron en aan effectieve risicocommunicatie naar de gebruikers van het gebouw.

In bijlage 8 wordt nader ingegaan op mogelijke maatregelen ter verbetering van de veiligheid op gebouwniveau en maatregelen ter bevordering van zelfredzaamheid.

3.3.10 Ambities met betrekking tot transport en buisleidingen

De hiervoor beschreven ambities per gebiedstype zijn van toepassing op stationaire bronnen (bedrijven), maar ook op het transport van gevaarlijke stoffen over de weg en door buisleidingen. Zoals aangegeven in paragraaf 2.3.3. doen zich in de gemeente Zundert geen knelpunten voor met betrekking tot de risico's van transport over weg. Wel zijn binnen de veiligheidsafstand van 200 meter t.o.v. de transportas een aantal kwetsbare objecten met verminderd zelfredzame personen aanwezig. In deze situaties wordt bij objecten met verminderd zelfredzame personen extra aandacht besteed aan risicocommunicatie.

Bij een aantal ruimtelijke ontwikkelingen is bekeken in hoeverre het GR veroorzaakt door transport over de weg (N263) zal toenemen en of er sprake zal zijn van een overschrijding van de oriënterende waarde. Uitbreiding van het bedrijventerrein (BP Beekzicht) leidt niet tot een overschrijding van de oriënterende waarde voor het GR.

De risicoafstanden en effectafstanden/inventarisatieafstanden voor buisleidingen zijn door het Ministerie van VROM geïnventariseerd en op de risicokaart (www.risicokaart.nl) opgenomen. Aangezien de regelgeving voor deze risico's nog sterk in ontwikkeling is kan geen uitspraak gedaan worden over de consequenties met betrekking tot eventuele knelpunten.

In het uitvoeringsprogramma bij deze beleidsvisie wordt vastgelegd dat de consequenties van de nieuwe AMvB Transport Externe Veiligheid en de AMvB Externe Veiligheid Buisleidingen voor de gemeente in beeld zullen worden gebracht en dat het gemeentelijke beleid, indien nodig, hierop zal worden aangepast.

3.3.11 Omgang met cumulatie van risico's

Hoewel cumulatie moet worden betrokken bij externe veiligheid, is de kennis en het landelijk beleid inzake de omgang met cumulatie bij externe veiligheid nog in ontwikkeling. De gemeente zal de ontwikkelingen hieromtrent volgen en zal afhankelijk hiervan zonodig aanvullend beleid ontwikkelen. Het bijhouden van deze ontwikkelingen zal opgenomen worden in het uitvoeringsprogramma bij deze beleidsvisie.

4. Aanpak

4.1 Inleiding

In het vorige hoofdstuk zijn de gemeentelijke ambities beschreven en hun consequenties op hoofdlijnen. De ambities kunnen alleen worden gerealiseerd door het nemen van de juiste maatregelen en door de inzet van het juiste instrumentarium. In dit hoofdstuk wordt beschreven welke instrumenten de gemeente Zundert wil inzetten en welke maatregelen zij wil nemen. Op basis van de in dit hoofdstuk beschreven aanpak is een uitvoeringsprogramma opgesteld waarin concrete acties zijn opgenomen met een planning en een capaciteitsraming.

De beschreven aanpak is gericht op het realiseren van de ambities door:

1. Het opheffen van onacceptabele risicoknelpunten. Bestaande risicovolle activiteiten worden getoetst aan de wettelijke normen en aan de eigen ambities (hoofdstuk 3) waarna instrumenten worden ingezet om onacceptabele risicosituaties op te lossen. Afhankelijk van de ernst van situatie en de beschikbaarheid van financiële middelen zullen prioriteiten gesteld worden.
2. Het voorkomen van nieuwe risicoknelpunten. Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen waarbij de risico's tot een onacceptabel niveau leiden, worden voorkomen. Landelijke normen en het beschreven ambitieniveau vormen het toetsingskader voor het toelaten van nieuwe bedrijven en voor ruimtelijke besluiten. Ook voor ruimtelijke visies voor de langere termijn vormt deze beleidsvisie het toetsingskader.
3. Het beheersen van bestaande geaccepteerde risicosituaties. Bestaande risicovolle activiteiten en (beperkt) kwetsbare objecten worden getoetst aan wettelijke regelgeving en aan de gemeentelijke ambities. Informatie over deze situaties wordt door de gemeente actueel gehouden en zondig wordt handhavend opgetreden. De Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant zorgt er in samenspraak met de gemeenten in de regio voor dat zij, indien zich toch een calamiteit voordoet, beschikt over een goed voorbereide rampenbestrijdingsorganisatie.

4.2 Instrumenten en maatregelen

4.2.1 De veiligheidsketen

In paragraaf 1.1.3 is de veiligheidsketen geïntroduceerd. Deze geeft op hoofdlijnen weer hoe de rampenbestrijding en de voorbereiding daarop is georganiseerd. De uitwerking daarvan naar een lokale organisatievorm, procedures en werkafspraken gebeurt op gemeentelijk niveau. In het uitvoeringsprogramma bij deze beleidsvisie is hieraan aandacht besteed.

De beleidsvisie externe veiligheid richt zich hoofdzakelijk op de eerste vier schakels in de veiligheidsketen: Pro-actie, preventie, preparatie en voorlichting (risicocommunicatie). De instrumenten die de gemeente Zundert ter beschikking staan om invulling te geven aan het externe veiligheidsbeleid kunnen worden verdeeld over de eerste vier schakels van de veiligheidsketen.

In de volgende tabel zijn de beschikbare instrumenten en hun plaats in de veiligheidsketen weergegeven. Daarbij is tevens de wettelijke of beleidsmatige grondslag aangegeven.

PROACTIE	PREVENTIE	PREPARATIE
Beleidsvisie externe veiligheid gemeente Zundert		
Milieuvergunningen en handhaving (Wet milieubeheer)		
Saneringen		
Routing vervoer gevaarlijke stoffen (Wet vervoer gevaarlijke stoffen)		
Ontheffingen (Wet vervoer gevaarlijke stoffen)		
Bestemmingsplannen (Wro)		
Vrijstellingen (Wro)		
Gebruiksvergunningen (Bouwbesluit, gemeentelijke bouwverordening)		
Risico-inventarisatie (Registratiebesluit, Ministeriele regeling provinciale risicokaart)		
	Bouwvergunningen (Bouwbesluit)	
		Bereikbaarheidskaart/aanvalsplan
		Rampenplan (Wvr)
		Rampenbestrijdingsplan (Wvr)
RISICOCOMMUNICATIE		
Coördinatie, afstemming, communicatie		
Financiën		

4.2.2 Proactie: risico's voorkomen door ruimtelijke scheiding

Door de verschillende functies binnen het gemeentelijke grondgebied ruimtelijk van elkaar te scheiden kunnen nieuwe onaanvaardbare risicosituaties (knelpunten) worden voorkomen. Hierbij is een belangrijke rol weggelegd voor de ruimtelijke ordening en verkeer en vervoer (routing) binnen de gemeentelijke organisatie.

Met de geldende regelgeving en het in hoofdstuk drie beschreven ambitieniveau als toetsingskader, zal de gemeente Zundert de volgende maatregelen nemen ter voorkoming van knelpunten.

- Bij de ontwikkeling van ruimtelijke plannen wordt gezorgd voor een zodanig indeling van het plangebied, dat mensen redelijkerwijs in staat zijn zichzelf op eigen kracht in veiligheid te brengen.
- Er wordt gezorgd voor een effectieve communicatie met de burgers in het betreffende gebied. Burgers worden voorgelicht omtrent de vluchtmogelijkheden en de gewenste wijze van handelen bij een calamiteit. Voorlichting over de inrichtingen en alarmeringsprocedures zijn daarbij instrumenten die de gemeente inzet.
- Bij het ontwikkelen van ruimtelijke plannen vindt afstemming plaats met de hulpverleningsdiensten om de mogelijkheden voor de indeling van het plangebied en de hulpverlening bij calamiteiten zoveel mogelijk te optimaliseren. Daarbij worden onder meer vluchtroutes, opstelplaatsen van brandweerauto's en brandkranen vastgelegd.
- Er wordt gezorgd voor verankering van de groepsrisicoverantwoording door deze op te nemen in de bestemmingsplannen en/of vergunningvoorschriften.

4.2.3 Preventie: voorkomen van oorzaken en beperken van gevolgen

Wordt bij pro-actie ingezet op het voorkomen van knelpuntsituaties door ruimtelijk scheiden van de risicobron en gevoelige bestemmingen, bij preventie wordt ingezet op het voorkomen van de directe oorzaken van calamiteiten en het beperken van de gevolgen daarvan. Vergunningverlening en handhaving zijn daarbij de belangrijkste instrumenten.

- Om de risico's op het ontstaan van calamiteiten zoveel mogelijk te voorkomen worden door de gemeente Zundert in de milieuvergunningen van risicovolle bedrijven risicobeperkende voorschriften opgenomen. Uitgangspunt daarbij is de stand der techniek.
- Bij het ontwerp van gebouwen waarin zich veel mensen tegelijkertijd bevinden, beoordeelt de gemeente Zundert of de in- en uitgangen overeenkomen met de vluchtroutes voor het gebied. Door Bouw- en Woningtoezicht wordt in overleg met de brandweer van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant bepaald of voldoende (nood) in- en uitgangen aanwezig zijn, waardoor de zelfredzaamheid op een voldoende hoog plan wordt gebracht. Daarnaast wordt in overleg met de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant bepaald of voldoende beschermende (constructieve) maatregelen aan de gebouwen zijn genomen om effecten voor personen binnen de gebouwen te minimaliseren, zoals bijvoorbeeld een voldoende dikte van de muren en de luchtdichtheid van de gebouwen. Er ontbreekt echter een juridische status om dit zondermeer te kunnen opleggen. Het kan bijvoorbeeld d.m.v. het stellen van nadere eisen nabij infrastructuur.
- In gevallen waarin vergunningvoorschriften niet adequaat worden nageleefd, worden door de gemeente Zundert handhavende maatregelen opgelegd.

4.2.4 Preparatie: voorbereiding op de bestrijding van gevolgen

Met de voorgaande stappen zet de gemeente Zundert in op het zoveel mogelijk verkleinen van de kans dat zich een calamiteit voordoet (risicobeheersing). Vanuit de gedachte dat een calamiteit nooit helemaal te voorkomen is, zal ook moeten worden ingezet op een degelijke voorbereiding op de bestrijding van een dergelijke calamiteit.

Planvorming

Elke Veiligheidsregio dient in het kader van preparatie te beschikken over een aantal plannen. Zo dient voor elke ramp of zwaar ongeval waarvan de plaats, aard en gevolgen voorzienbaar zijn een rampbestrijdingsplan te worden opgesteld. Dit geldt in ieder geval ten aanzien van BRZO-bedrijven. Dit zijn bedrijven met een bepaalde hoeveelheid gevaarlijke stoffen die daardoor onder de werking van het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO) vallen.

Ten slotte dient elke regio te beschikken over een Regionaal Beheersplan rampenbestrijding waarin het beleid ten aanzien van de multidisciplinaire voorbereiding van de rampenbestrijding

ding en ten aanzien van de waarborging van de benodigde capaciteit en kwaliteit van de organisatie van de rampenbestrijding is vastgelegd.

De Wet Veiligheidsregio's verplicht tot het opstellen van een drietal plannen waarin ook van de gemeentelijke kolom een grote inbreng wordt verwacht:

Planvorming:

1. Het Regionaal Beleidsplan Veiligheidsregio 2009 - 2012
2. Het Regionaal Crisisplan
3. Rampenbestrijdingsplannen

Het Regionaal Beleidsplan Veiligheidsregio

In het Regionaal Beleidsplan Veiligheidsregio's formuleert het bestuur van de veiligheidsregio het beleid voor de uitvoering van de opgedragen taken. Het beleidsplan zal het Regionaal Beheersplan Rampenbestrijding 2005 – 2008 vervangen. Het plan wordt tenminste eens per vier jaar op- en vastgesteld. Het beschrijft de wijze waarop de multidisciplinaire voorbereiding en uitvoering van de crisisbeheersing en rampenbestrijding wordt vormgegeven en de wijze waarop de kwaliteit wordt geborgd. Het beleidsplan bevat een beschrijving van de beoogde operationele prestaties op het gebied van rampenbestrijding en de crisisbeheersing van de gemeenten mede gebaseerd op een vooraf gedane risicoanalyse. Om het vaststellen van de lokale risico's en prioriteiten als basis voor de inbreng van de raden in het beleidsplan vorm te geven is een zogeheten "haalplicht" ingesteld. Dit betekent dat het bestuur van de veiligheidsregio verplicht is om de gemeenteraden en de besturen van de overige samenwerkingspartners van de veiligheidsregio om inbreng te vragen. De raden kunnen in het conceptrisicoprofiel zien welke risico's voor hun gemeente relevant zijn. De gemeenteraden kunnen het concept aanvullen met eigen onderkende risico's. Daarnaast kunnen ze lokale beleidsprioriteiten en veiligheidsthema's naar voren brengen. Dit laatste hoeft niet per definitie betrekking te hebben op het risicoprofiel, maar kan ook inbreng voor het beleidsplan in bredere zin zijn. Ook ten behoeve van zijn inbreng in het veiligheidsbestuur zal de burgemeester vooraf de zienswijze van de gemeenteraad op het beleidsplan vragen. De burgemeester verantwoordt zich in zijn eigen raad over de door het bestuur van de veiligheidsregio in het plan gemaakte beleidskeuzes. De inhoud van het beleidsplan is zo lokaal stevig verankerd en het gemeentebestuur kan de regie voeren over het lokale veiligheidsbeleid.

Het Crisisplan

De meest elementaire veranderingen voor gemeenten vloeien voort uit het crisisplan. Het crisisplan beschrijft de organisatie, taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden op het gebied van rampenbestrijding- en crisisbeheersing. Het crisisplan vervangt de lokale rampenplannen van de 26 afzonderlijke gemeenten in de regio Midden- en West-Brabant. Het bestuur van de veiligheidsregio stelt het crisisplan ten minste eenmaal per vier jaar vast. Het crisisplan is een operationeel plan, dat de aanpak van rampen en crisis in de regio beschrijft. Het crisisplan bevat bijlagen waaronder de gemeentelijke processen. Er is al enige tijd een ontwikkeling gaande, waarbij de coördinatie van de voorbereiding en de uitvoering van deze gemeentelijke processen steeds meer op regionaal niveau komt te liggen. Er zijn namelijk maar enkele gemeenten die voldoende capaciteit hebben om deze processen gedurende langere tijd te bemensen. Samenwerking tussen gemeenten is dan ook noodzakelijk. Het crisisplan dient ter kennisgeving te worden aangeboden aan de commissaris van de Koningin in verband met zijn mogelijke rol in de responsfase.

Rampenbestrijdingsplannen

Een rampenbestrijdingsplan, zoals eerder beschreven in paragraaf 3.5, behoort tot de bestaande planvorming en is geen nieuw element voortvloeiend uit de Wet Veiligheidsregio's.

Regionaal beheersplan rampenbestrijding (RBR)

Het RBR 2005-2009 van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant bevat de stand van zaken ten aanzien van de organisatie van de rampenbestrijding en de gezamenlijke beleidsvoornemens om de kwaliteit hiervan in de veiligheidsregio Midden- en West-Brabant planmatig te versterken en te komen tot een vergelijkbaar zorgniveau voor elke inwoner in het verzorgingsgebied. Het doel daarbij is in de eerste plaats om de vier kolommen brandweer, GHOR, politie en gemeente voor de gehele breedte beter op elkaar af te stemmen en afspraken te maken over het kwaliteitsniveau van hun afzonderlijke bijdragen. Het RBR is primair een bestuurlijk instrument waaronder een groot aantal bestuurlijke keuzes een plaats heeft gekregen.

Rampenbestrijdingsplannen

- Voor calamiteiten die wat betreft plaats, aard, omvang en gevolgen voorspelbaar zijn, kan door de gemeente Zundert een rampenbestrijdingsplan worden opgesteld.
- Voor bedrijven die op grond van het Besluit Rampenbestrijdingsplannen Inrichtingen (BRI) hiervoor zijn aangewezen wordt een rampenbestrijdingsplan vastgesteld.
- Het rampenbestrijdingsplan wordt periodiek geoefend en aangepast wanneer daartoe aanleiding bestaat.

In Zundert zijn op dit moment geen bedrijven aanwezig waarvoor een rampenbestrijdingsplan dient te worden opgesteld.

Aanvalsplan en bereikbaarheidskaart

Er wordt tenminste zorggedragen voor bereikbaarheidskaarten of een aanvalsplan voor alle inrichtingen die een risico kunnen veroorzaken. De brandweer beoordeelt of een bereikbaarheidskaart of een aanvalsplan nodig is.

4.2.5 Risicocommunicatie

Communicatie met burgers over risico's en veiligheid is een taak van gemeenten. De Veiligheidsregio heeft hierin een coördinerende taak. De Wvr verplicht gemeenten om hun inwoners te informeren over de rampen en ongevallen die hen kunnen treffen, de maatregelen die de gemeente getroffen heeft ter voorkoming en verspreiding van deze rampen en zware ongevallen en de te volgen gedragslijn. Ook de Wet Openbaarheid van Bestuur bepaalt dat gemeenten informatie over beleid uit eigen beweging moeten verstrekken; ook als het gaat om beleid dat nog in voorbereiding of juist in uitvoering is.

Risicocommunicatie is communicatie over risico's waaraan mensen blootstaan bij een incident of ramp. Risicocommunicatie behelst vooral informatie over specifieke risico's verbonden aan bepaalde situaties. Risicocommunicatie vindt plaats vóórdat zich een ramp of incident voordoet of heeft voorgedaan. Crisiscommunicatie vindt in principe plaats op het moment dat de ramp of het incident zich voordoet. De twee begrippen zijn sterk met elkaar verbonden. De definitie van risicocommunicatie kan niet los gezien worden van het doel van risicocommunicatie, dat te omschrijven is als een brug slaan tussen dat wat objectief (on)veilig wordt genoemd en dat wat subjectief (on)veilig wordt ervaren. Hierbij dient er een balans te zijn tussen voldoende informatie verstrekken over risico's en maatregelen, percepties managen en zelfredzaamheid stimuleren.

De provincie Noord-Brabant heeft de provinciale risicokaart opgesteld. De basis van de risicokaart bestaat uit de plattegrond van Noord-Brabant. Op deze plattegrond zijn de plaatsen met risico's weergegeven. De gegevens op de kaart zijn afkomstig van gemeenten, provincie en het Rijk. Ook de gemeente Zundert heeft gegevens aangeleverd voor de risicokaart. Op de kaart is te zien of er binnen een risicocontour gebouwen te vinden zijn met veel mensen erin die bij een ramp hulp nodig hebben. De risicokaart is openbaar en kan via internet worden geraadpleegd. De gemeente Zundert heeft op de gemeentelijke website een verwijzing opgenomen naar de provinciale risicokaart. De inwoners van de gemeente kunnen op deze wijze inzicht krijgen in de risicosituatie van hun eigen omgeving.

De gemeente Zundert is in het kader van het project Implementatie Risicocommunicatie Noord-Brabant bezig met het opstellen van een plan van aanpak risicocommunicatie.

Binnen dit project worden plannen voor risicocommunicatie opgesteld voor de deelnemende gemeenten op basis van de resultaten van (het onderzoek en de pilots uit) het project Risicocommunicatie Brabant Veiliger 2004-2005 en van het IPO-onderzoek in 2005. De resultaten en ervaringen uit het project 2004-2005 zijn opgenomen in het Casusboek Risicocommunicatie Brabant Veiliger. Dit betreft een procesmodel voor de invoering van risicocommunicatie. Dit model vormt de basis voor de opzet van een leerwerktraject. In dit traject wordt stapsgewijs een individueel gemeentelijk plan van aanpak risicocommunicatie door de gemeentelijke deelnemer opgesteld.

Onderdelen van de gemeentelijke risicocommunicatie zijn in ieder geval:

- Deze beleidsvisie wordt openbaar gemaakt.
- Bij de gemeente is een centraal aanspreekpunt voor vragen die burgers en bedrijven hebben over risico's.
- Met bedrijven en andere betrokkenen wordt constructief en effectief gecommuniceerd. Van belang is dat alle benodigde informatie beschikbaar is en actueel blijft.

4.2.6 Aanpak gemeentegrensoverschrijdende effecten

Buiten de gemeentegrenzen van de gemeente Zundert bevinden zich risicobronnen (zie paragraaf 2.3.5). Indien deze risicobronnen tot knelpunten (dreigen te) leiden zal de gemeente met de buurgemeenten en met de buurgemeenten in België in overleg treden om tot een oplossing te komen.

4.2.7 Organisatorische maatregelen

In paragraaf 2.4 is beschreven hoe de uitvoering van de gemeentelijke externe veiligheidstaken is georganiseerd.

De taken worden op dit moment veelal uitgevoerd op basis van mondelinge afspraken. Het is wenselijk om taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden schriftelijk vast te leggen in werkprocessen, procedures en functieomschrijvingen conform het beheersprotocol risico-informatie. Ook dient het aspect externe veiligheid zodanig te worden geborgd dat externe veiligheid altijd aan bod komt bij de bespreking van ruimtelijke plannen.

Om te bevorderen dat de risicokaart actueel wordt gehouden en actief gebruikt wordt bij ruimtelijke planvorming, is het gewenst om deze te koppelen aan de gemeentelijke GIS-omgeving.

Het bovenstaande zal als actiepunten in het uitvoeringsprogramma worden opgenomen.

4.2.8 Toelichting op het uitvoeringsprogramma

Om op een gestructureerde en planmatige wijze uitvoering te geven aan de in deze beleidsvisie opgenomen ambities en om de voortgang van de uitvoering te bewaken wordt, na vaststelling van deze beleidsvisie, een meerjaren-uitvoeringsprogramma EV-taken opgesteld. Dit uitvoeringsprogramma bevat acties en maatregelen die zijn voorzien van een planning. Dit uitvoeringsprogramma zal jaarlijks worden geactualiseerd.

Het uitvoeringsprogramma bestaat deels uit wettelijke taken die door de gemeente moeten worden uitgevoerd en deels uit acties die voortvloeien uit de beleidsvisie. Deze acties kunnen onder andere betrekking hebben op het uitvoeren van nader onderzoek naar risicosituaties, het opbouwen van kennis of het treffen van organisatorische maatregelen gericht op de verankering van EV-taken in de organisatie.

Bijlage 1
Relevante begrippen en afkortingen

Relevante begrippen en afkortingen op alfabetische volgorde

Aanvalsplan

Een aanvalsplan is bedoeld voor de brandweer. Daardoor zijn bij een brand of een ongeval direct de belangrijkste gegevens bij de hand. Een aanvalsplan geeft informatie over de plaats van gevaarlijke stoffen en installaties, over vluchtwegen en toegangen, over brandscheidingen, e.d. In aanvalsplannen wordt meestal gebruikgemaakt van plattegronden; soms kan worden volstaan met een eenvoudig kaartje (bereikbaarheidskaart). Op grond van de Arbowet moeten bepaalde bedrijven zelf ook over een bedrijfsnoodplan beschikken. In sommige gevallen zijn aanvalsplannen en bedrijfsnoodplannen niet voldoende en moet er volgens de wet Rampen en zware ongevallen, een rampbestrijdingsplan worden gemaakt.

Beheersbaarheid

De beheersbaarheid van een calamiteit of ramp wordt bepaald door de mogelijkheden van de hulpdiensten en andere betrokken instanties om hun hulpverlenende taken goed uit te voeren. Denk hierbij aan de bereikbaarheid van de locatie, opstel mogelijkheden, aanwezige bluswatervoorziening, de beschikbaarheid en inzetbaarheid van materieel en personele capaciteit.

Bestaande situaties

Een op het tijdstip van inwerkingtreding van het BEVI:

- geldende Wm-vergunning;
- vastgesteld bestemmingsplan of vrijstellingsbesluit op grond waarvan de bouw of vestiging van kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten is toegelaten;
- aanwezige kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten.

(Zie ook nieuwe situaties)

Bevoegd gezag

Het bevoegd gezag is de overheidsorganisatie die verantwoordelijk is voor de naleving van bepaalde wetgeving. In de regel is de gemeente of de provincie het bevoegd gezag, maar een waterschap of een ministerie kunnen ook bevoegd gezag zijn. Deze verantwoordelijkheid kan bestaan uit het afgeven van vergunningen, maar ook uit handhaving en het vaststellen van een bestemmingsplan. Dat is zorgen dat de regels worden nageleefd. Beheerders van (water)wegen, concessiehouders van buisleidingen en bedrijven zijn echter op de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor de veiligheid en het naleven van de regels.

BRZO-inrichting

In het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO 1999) staan criteria die aangeven welke bedrijven een risico van zware ongevallen hebben. Dit hangt samen met de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen. Voor deze bedrijven gelden strengere regels dan normaal. Er wordt binnen de groep BRZO-bedrijven nog onderscheid gemaakt tussen een zware en een lichtere categorie. De lichtere categorie wordt ook wel PBZO (preventiebeleid zware ongevallen)-bedrijven genoemd, omdat ze een preventiebeleid moeten hebben en een veiligheidsbeheersysteem (VBS). Voor bedrijven van de zware categorie geldt dit ook, maar deze moeten tevens een risicoanalyse uitvoeren en een veiligheidsrapport (VR) opstellen. Die bedrijven worden daarom ook wel VR(plichtige)-bedrijven genoemd.

Effect

De effecten ten gevolge van:

- explosie: het ontstaan van een drukgolf en/of warmtestraling;
- brand;
- toxisch: gevaar van vergiftiging door giftige gassen of dampen.

Onder effecten verstaan we in dit externe veiligheidsbeleid uitsluitend dodelijke slachtoffers van een ongeval met gevaarlijke stoffen die direct (dus niet na enige tijd) bij het zich voordoen van een calamiteit vallen. Alleen in het kader van de effectbenadering (paragraaf 4.4) is het mogelijk om ook bijvoorbeeld gewonden meer te nemen in de beoordeling van de situatie.

Effectgebied

Het effectgebied van een risicobron geeft aan tot op welke afstand er directe gezondheidseffecten kunnen zijn als er een ernstig ongeval bij de risicobron plaatsvindt. Om te bepalen hoe groot dit gebied is wordt gebruik gemaakt van de alarmeringsgrenswaarde (schade voor mensen). De kans dat een ongeluk gebeurt, is in het effectgebied niet verrekend. Dat is het belangrijkste verschil met risicocontouren.

Explosie

Een explosie of ontploffing geeft een korte maar krachtige drukgolf en een kortdurende, hevige warmtestraling. Dit zijn de belangrijkste veroorzakers van letsel bij mensen in de buurt van een explosie. Ook brokstukken als bijvoorbeeld glasscherven, die door de drukgolf rondvliegen, kunnen levensgevaarlijke verwondingen veroorzaken. Explosies kunnen optreden bij:

- brandbaar gas: bijvoorbeeld aardgas, propaan, butaan of LPG;
- sommige vluchtige vloeistoffen;
- patronen en andere munitie;
- professioneel en consumentenvuurwerk;
- stof van bijvoorbeeld voedingsmiddelen, graan of hout.

Gevaarlijke stoffen

Gevaarlijke stoffen zijn stoffen waarvan het gebruik, het transport of de opslag, risico's met zich meebrengt. Het kan gaan om explosiegevaar, brand, giftigheid of radioactiviteit. De gevaren zijn vaak de keerzijde van nuttige eigenschappen van die stoffen. Het zijn vaak brandstoffen, of grondstoffen voor nuttige producten zoals medicijnen, kunststoffen en kunstmest of hulpstoffen die voor allerlei doeleinden worden gebruikt, bijvoorbeeld voor koelen, reinigen of conserveren. Daarnaast kan het ook om afvalstoffen gaan.

Grenswaarde

Grenswaarde als bedoeld in artikel 5.1 van de Wet milieubeheer. Van een grenswaarde mag niet worden afgeweken.

Groepsrisico (GR)

Het groepsrisico, afgekort met GR, is de cumulatieve kans per jaar dat een groep van tenminste 10, 100 of 1.000 personen overlijdt door een ongeval bij een risicovolle activiteit met een gevaarlijke stof.

De hoogte van het groepsrisico wordt niet alleen bepaald door de kans dat zich een ongeval met gevaarlijke stoffen voordoet maar ook door het aantal potentiële slachtoffers in de omgeving van de risicobron. Daarmee is dus sprake van een wisselwerking tussen het aanwezige risico en de omgeving.

In tegenstelling tot het plaatsgebonden risico is het groepsrisico niet in contouren weer te geven. Het GR wordt weergegeven in een grafiek. In de grafiek wordt de groeps grootte van aantallen slachtoffers uitgezet tegen de cumulatieve kans dat een dergelijke groep slachtoffer wordt van een ongeval: de fN-curve. Het verloop van deze curve geeft een beeld van het groepsrisico. In het BEVI is bewust niet gekozen voor grenswaarde voor het groepsrisico. Het besluit geeft wel een oriëntatiewaarde. De oriëntatiewaarde is een ijkpunt in een systeem waarin gezocht moet worden naar maatschappelijk aanvaardbare grenzen. Het is dus niet zo dat een groepsrisico dat kleiner is dan de oriëntatiewaarde, per definitie acceptabel is.

De gemeentelijke beleidsvrijheid is voor het groepsrisico groter dan bij het plaatsgebonden risico. Gemeenten kunnen afwijkingen van de oriëntatiewaarde en wijzigingen van het GR toestaan maar moeten deze wel verantwoorden op grond van verantwoordingsplicht groepsrisico.

Inrichting

Het woord inrichting komt onder andere uit de Wet milieubeheer. Het betreft bedrijven die vallen onder een AMvB ex. 8.40 van de Wet milieubeheer of inrichtingen waarvoor een milieubeheervergunning noodzakelijk is.

Invloedsgebied

Gebied waarin volgens bij regeling van de minister vast te stellen regels personen worden meegeteld voor de berekening van het groepsrisico. Het invloedsgebied voor het groepsrisico bij bedrijven is het gebied tot de 1% letaliteitsgrens, tenzij er een vastgestelde rekenafstand bestaat, zoals bij LPG-tankstations en transportassen, waar de grens van het invloedsgebied op 150 meter en respectievelijk 200 meter is gesteld. Deze 1%-letaliteitsgrens geeft de afstand aan van de risicovolle inrichting of transportroute tot een punt waarbij een daar aanwezige persoon nog een kans van 1% heeft om te overlijden ten gevolge van een ongeval binnen die inrichting.

Kans op dodelijke slachtoffers

Bij het externe veiligheidsbeleid wordt gesproken over risico's. Hierbij gaat het om de kans dat er een ongeval gebeurt waarbij het effect is dat er dodelijke slachtoffers kunnen vallen. Het gaat hierbij om slachtoffers die direct en binnen 2 à 3 weken overlijden ten gevolge van dat ongeval. Naast het effect dat er dodelijke slachtoffers kunnen vallen, kunnen er ook veel gewonden zijn.

Het effectgebied van een risicobron geeft aan tot op welke afstand er directe gezondheidseffecten kunnen zijn als er een ernstig ongeval bij de risicobron plaatsvindt. De effectbenadering is dan ook vooral van belang bij de repressietaak van de hulpverleningsdiensten, want het geeft het gebied aan waarbinnen zij moeten optreden. Over het algemeen kan het aantal gewonden worden gekoppeld aan het aantal dodelijke slachtoffers, aangezien met het beperken van de kans op dodelijke slachtoffers tevens de kans op gewonden wordt verkleind. Ook de voorbereiding op en de bestrijding van de effecten van een ongeval en de nazorg hebben zowel betrekking op gewonden als op dodelijke slachtoffers.

Zie verder bij plaatsgebonden risico en bij risicocontour.

Kwetsbaar object en beperkt kwetsbaar object

In het BEVI zijn niet limitatieve definities opgenomen van de begrippen beperkt kwetsbaar en kwetsbaar object

Nieuwe situaties

Het betreft situaties ná inwerkingtreding van het BEVI (27 oktober 2004):

- het oprichten van een inrichting;
- het veranderen van een bestaande inrichting waarvoor een milieuvergunning nodig is en waarbij de verandering nadelige gevolgen heeft voor het Plaatsgebonden Risico;
- een bestemmingsplan dat wordt vastgesteld of herzien (inclusief de goedkeuring ervan);
- een vast te stellen wijzigings-, uitwerkings- of vrijstellingsbesluit en de in verband daarmee af te geven verklaring van geen bezwaar;
- besluiten die betrekking hebben op vervangende nieuwbouw en opvulling van gaten binnen aaneengesloten bebouwing in bestaand stedelijk gebied.

(Zie ook bestaande situaties)

Ontruimingsplan

Een ontruimingsplan geeft aan hoe een ontruiming van een gebouw of een terrein moet plaatsvinden. De overheid eist in bepaalde gevallen een ontruimingsplan van bedrijven. Het gaat daarbij uiteraard om de veiligheid van groepen mensen die aanwezig kunnen zijn.

Oriënterende waarde

Betreft een toetsingswaarde (die het karakter heeft van een oriënterende waarde), waarvan het bevoegd gezag gemotiveerd mag afwijken. Een oriënterende waarde heeft in tegenstelling tot een grens- en richtwaarde geen juridische status.

Plaatsgebonden Risico (PR)

Het plaatsgebonden risico, afgekort met PR, geeft de kans aan dat iemand die zich een jaar lang onafgebroken en onbeschermd op een plek BEVIndt, overlijdt door een ongeval met gevaarlijke stoffen.

Voor het PR zijn in het Besluit externe veiligheid (BEVI) grenswaarden en richtwaarden opgenomen die een basisveiligheid moeten bieden. De begrenzing van een gebied waarbinnen het PR een rol speelt kan met contouren rond de risicobron op een kaart worden weergegeven. Hoe groter de afstand waarop men zich tot deze bron BEVIndt, hoe kleiner het risico. In het BEVI is voor het PR een grenswaarde van 10^{-6} per jaar opgenomen (= een kans van 1 op een miljoen per jaar op overlijden ten gevolge van een ongeval met gevaarlijke stoffen). Binnen deze contour mogen zich geen kwetsbare objecten bevinden. Naast grenswaarden kent het BEVI ook richtwaarden voor beperkt kwetsbare objecten.

De gemeente Zundert heeft voor het plaatsgebonden risico een *beperkte beleidsvrijheid*. De enige mogelijkheid is het afwijken van de richtwaarde voor beperkt kwetsbare objecten, waar relatief minder mensen gedurende korte tijd aanwezig zijn.

Ook buiten deze PR contouren bestaat nog een invloedsgebied waarbinnen groepen personen slachtoffer kunnen worden van een calamiteit. Daarom speelt naast het PR ook nog het groepsrisico (GR) een rol.

Ramp

Volgens de Wet rampen en zware ongevallen is een ramp of zwaar ongeval een gebeurtenis:

1. waardoor een ernstige verstoring van de openbare veiligheid is ontstaan, waarbij het leven en de gezondheid van vele personen, het milieu of grote materiële belangen in ernstige mate worden bedreigd of zijn geschaad, en
2. waarbij een gecoördineerde inzet van diensten en organisaties van verschillende disciplines is vereist om de dreiging weg te nemen of de schadelijke gevolgen te beperken.

Rampbestrijdingsplan (RBS)

In een rampbestrijdingsplan legt een gemeente vast welke voorbereidingen zijn getroffen voor de bestrijding van een specifieke ramp of een specifieke soort ramp. De gemeente moet een beleid hebben waarin is bepaald voor welke overige gevallen een rampbestrijdingsplan wordt gemaakt. Het gaat erom dat er een rampbestrijdingsplan komt voor rampen en zware ongevallen waarvan de plaats, de aard en de gevolgen voorzienbaar zijn. Voor sommige risicosituaties is een rampbestrijdingsplan direct wettelijk verplicht. In een rampbestrijdingsplan moet de afstemming met aangrenzende gemeenten en aangrenzende gebieden in buurlanden zijn gewaarborgd.

Rampenplan (of plan crisismanagement)

Op grond van de Wet rampen en zware ongevallen moet elke gemeente een rampenplan hebben. Het rampenplan somt op wat er in een gemeente voor de rampenbestrijding in het algemeen geregeld moet zijn. Het is het 'masterplan' voor de gemeentelijke rampenbestrijding. De Wrzo komt echter per 1-10-2010 te vervallen en

treedt de Wet veiligheidsregio's in werking. Het rampenplan blijft binnen een regio van kracht totdat het bestuur van de veiligheidsregio een beleidsplan onderscheidenlijk een crisisplan heeft vastgesteld.

Register risicosituaties gevaarlijke stoffen (RRGS)

Het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS) is een centraal landelijk register met gegevens over risicosituaties die in Nederland bestaan rond het gebruik, de opslag en het vervoer van gevaarlijke stoffen. Deze gegevens worden beheerd door het RIVM en via internet op een risicokaart gepresenteerd. Daarnaast worden deze gegevens gebruikt in plaatselijke risicokaarten die ook andere risicosituaties tonen.

Richtwaarde

Richtwaarde als bedoeld in artikel 5.1 van de Wet milieubeheer ten aanzien van het niveau van het plaatsgebonden risico. Van een richtwaarde mag slechts om gemotiveerde redenen worden afgeweken.

Risicobron

De plaatsen waar risico's vandaan (kunnen) komen, worden risicobronnen genoemd. Het betreft hierbij:

- bedrijven waar gevaarlijke stoffen worden gemaakt, gebruikt of opgeslagen;
- routes en pijpleidingen waarover of -door gevaarlijke stoffen worden getransporteerd.

Risicocontouren

Een risicocontour geeft aan hoe hoog in de omgeving de overlijdenskans is door een ongeval met een risicobron. Deze contourlijnen kan men vergelijken met de gewone hoogtelijnen op een kaart: binnen de contour is het risico groter, buiten de contour is het risico kleiner.

Risicokaart

Een risicokaart laat zien waar risicobronnen liggen. Het gaat daarbij om risicobronnen waardoor mensen direct letsel kunnen oplopen. Bijvoorbeeld gevaarlijke stoffen en andere relevante risico's, zoals overstromingen. In totaal kunnen de risico's van een dertiental verschillende ramptypen op kaart worden getoond. Maar er zijn ook risicokaarten waarop alleen risicosituaties met gevaarlijke stoffen staan.

Route gevaarlijke stoffen

Voor de routing van gevaarlijke stoffen is de Wet vervoer gevaarlijke stoffen van belang. Alle rijkswegen (enkele tunnels onder belangrijke vaarwegen daargelaten) en de meeste provinciale wegen zijn aangewezen als route voor gevaarlijke stoffen. Gemeenten mogen voor de zogenaamde routeplichtige stoffen gemeentelijke wegen binnen hun grenzen aanwijzen waarover deze gevaarlijke stoffen mogen worden vervoerd (en daarbuiten dus niet). Redenen voor routing zijn bijvoorbeeld kwetsbare situaties, zoals dichte bebouwing, de aanwezigheid van een ziekenhuis of de ligging van een waterwingebied. De gemeente kán vervolgens ook vrijstelling verlenen aan bedrijven als deze hiertoe een verzoek indienen.

Transportroute

Transport van gevaarlijke stoffen vindt vooral plaats over de weg, over het water, per spoor en door buisleidingen.

Veiligheidsrapport (VR)

De meest gevaarlijke bedrijven die vallen onder het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO 1999), moeten een veiligheidsrapport opstellen. In het veiligheidsrapport moet onder andere worden aangetoond dat:

- een preventiebeleid en een veiligheidsbeheerssysteem zijn ingevoerd;
- gevaren zijn geïdentificeerd en doeltreffende maatregelen zijn genomen;
- de installatie en de bedrijfsvoering voldoende veilig en betrouwbaar zijn.

Zelfredzaamheid

Zelfredzaamheid is de mate waarin de aanwezigen (bewoners, werkenden, bezoekers) zich op eigen kracht in veiligheid kunnen brengen. Voorbeelden van aspecten die de zelfredzaamheid beïnvloeden zijn:

- Preventieve voorlichting/communicatie in de richting van bewoners;
- De planning van functies van gebouwen met gebruikers met een hoge dan wel een verminderde zelfredzaamheid;
- Infrastructurele voorzieningen om de gevarenzone te ontvluchten, vluchtrichtingen
- e.d.;
- Maatregelen voor het alarmeren en informeren van bewoners;
- Mogelijkheden om bouwwerken via maatregelen beter te beveiligen, zoals de ventilatie van af te sluiten ruimte (te controleren/reguleren), beter glas, nooduitgangen, etc.

Bijlage 2
Kaart met gebiedstypen

Bijlage 3 Signaleringskaart

Bijlage 4
Overzichtslijst risicovolle bedrijven

BEVI-INRICHTINGEN

gemeente Zundert

LPG			PR*	GR
	Total Wernhout	Wernhoutseweg 113, Wernhout	Vaste afstand	LPG-rekentool
	Koeken V.O.F. Autoservice De Noordhoek	Winterdijk 25, Zundert	Vaste afstand	LPG-rekentool
NH3				
	ARDO b.v.	Industrieweg 9-11	Vaste afstand	QRA (Revi II)
Propaan	BEVI			
	Camping Laarse Heide (18 m ³)	Laarseheistraat 10, Zundert	QRA (Revi II)**	QRA (Revi II)**

** Deze QRA dient te worden uitgevoerd dan wel te worden geactualiseerd, gemeente Zundert zal dit initiëren.

Overige Risicovolle inrichtingen

gemeente Zundert

CPR 15-3			PR*	GR
	Cooperatieve Land- en Tuinbouwvereniging	Molenstraat 155, Zundert	Vaste afstand	Niet relevant
	Van Nederkassel b.v.	De Ambachten 27, Zundert	Vaste afstand	Niet relevant
Propan	Overig risicovol			
	E.P.M. Kemmeren (5 en 4 m ³)	De Langedreef 3, Rijsbergen	Vaste afstand	Niet relevant
	Leenaarts boomkwekerijen b.v. (3 en 5 m ³)	Minnelingsebrugstraat 21, Achtmaal	Vaste afstand	Niet relevant
	Boomkwekerij Mulders VOF (2*4,9 m ³)	Voortse Schaapsdijk 1b, Zundert	Vaste afstand	Niet relevant
	C.E.L.M. Elst (2*5 m ³)	Eendenkooistraat 5, Achtmaal	Vaste afstand	Niet relevant
	C.J. Vorsselmans (5 m ³)	Krochtenweg 3, Zundert	Vaste afstand	Niet relevant
	H.A.J. Hasselt-Vorsselmans (3 m ³)	Lentsebaan 18, Wernhout	Vaste afstand	Niet relevant
	J. Wolt (8 m ³)	Waaijenbergstraat 41, Zundert	Vaste afstand	Niet relevant
	A. van Opstal (2*5 m ³)	Klein Maalbergen 1, Wernhout	Vaste afstand	Niet relevant
	A.J.A. Mertens (6 m ³)	Kaaivenstraat 3, Achtmaal	Vaste afstand	Niet relevant
	Y.J.M. van der Breggen (4,8 m ³)	Rupchenseweg 55, Zundert	Vaste afstand	Niet relevant
	Mts. F.M.C. en L.J.M. de Beer (9 m ³)	Oude Zoek 1, Achtmaal	Vaste afstand	Niet relevant
	L.A.C.M. van Gurp (4,9 m ³)	Roosendaalsebaan 14, Achtmaal	Vaste afstand	Niet relevant
	A. Sterkenburg (2*8 m ³)	Laarakkerstraat 11, Zundert	Vaste afstand	Niet relevant
	M.J.M. Blom (2*5 m ³)	Kalmthoutsebaan 34, Wernhout	Vaste afstand	Niet relevant
	J.C. Hennekam (3 m ³)	Achtmaalseweg 158a, Achtmaal	Vaste afstand	Niet relevant
	A.M.A Gevers (4,9 m ³)	Roosendaalsebaan 23, Achtmaal	Vaste afstand	Niet relevant
	C.H.P.M. van Haperen (3 m ³)	Watermanseweg 14, Rijsbergen	Vaste afstand	Niet relevant
	F.C.A. Jacobs (3 m ³)	Tiggeltsebergstraat 38, Rijsbergen	Vaste afstand	Niet relevant
	Van Aert Aardbeienkwekerij b.v. (3 m ³)	Rucphenseweg 48, Zundert	Vaste afstand	Niet relevant
	P.J.C. Mutsters (2*8 m ³)	Gelderdonksestraat 8, Rijsbergen	Vaste afstand	Niet relevant

	J. Bevers (4,8 m ³)	Lentsebaan 23, Wernhout	Vaste afstand	Niet relevant
	Du Bois Sierbestratingen b.v. (3 m ³)	Rucphenseweg 49a, Zundert	Vaste afstand	Niet relevant
	J. de Weert (4,9 m ³)	Sintelweg 23, Rijsbergen	Vaste afstand	Niet relevant
	P. Lodders (3 m ³)	Klein Maalbergen 2, Wernhout	Vaste afstand	Niet relevant
	R.J.M. Leenaerts (3 m ³)	Ellewaard 2, Achtmaal	Vaste afstand	Niet relevant
	Ship Creating b.v. (4,9 m ³)	Beverstraat 2, Wernhout	Vaste afstand	Niet relevant
Zwembad	Overig risicovol			
	Zwembad 't Trefpunt	Laguitensebaan 62, Rijsbergen	Vaste afstand	Niet relevant
	Zwembad de Wildert	Wildertsedijk 61, Zundert	Vaste afstand	Niet relevant
	Camping Fort Oranje	Bredaseweg 33, Rijsbergen	Vaste afstand	Niet relevant
	Gasdruk-, meet- en regelstations			
	Aardgasstation Zandstraat Rijsbergen	Zandstraat ong, Rijsbergen	Vaste afstand	Niet relevant

Bijlage 5
Samenvatting ambities per gebiedstypes

	Woonwijken	Buitengebied	Bedrijventerreinen	Recreatie en Natuur
Bestaand BEVI	Toestaan, met voorwaarden	Toestaan, met voorwaarden	Toestaan onder voorwaarde: geen groei PR 10 ⁻⁶	Toestaan onder voorwaarde: mogelijkheid tot saneren moet worden onderzocht
Nieuw BEVI	Niet toestaan	Toestaan, met voorwaarden	Toestaan onder voorwaarde: PR 10 ⁻⁶ niet buiten inrichtingsgrens	Niet toestaan
Bestaand overig Risicovol	N.v.t.	Toestaan	Toestaan onder voorwaarde: geen groei PR 10 ⁻⁶	Toestaan, eventueel met voorwaarden
Nieuw overig Risicovol	Niet toestaan	Toestaan, eventueel met voorwaarden	Toestaan, met voorwaarden	Toestaan, eventueel met voorwaarden
Bestaande kwetsbare objecten	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Nieuwe kwetsbare objecten	Wettelijk niet toegestaan binnen PR 10 ⁻⁶	Wettelijk niet toegestaan binnen PR 10 ⁻⁶	Wettelijk niet toegestaan binnen PR 10 ⁻⁶	Wettelijk niet toegestaan binnen PR 10 ⁻⁶
Bestaande beperkt kwetsbare objecten	N.v.t.	N.v.t.	Toestaan binnen PR 10 ⁻⁶ Tenzij zwaarwegende belangen	Niet toestaan binnen PR 10 ⁻⁶ Tenzij zwaarwegende belangen
Nieuwe beperkt kwetsbare objecten	Wettelijk niet toegestaan binnen PR 10 ⁻⁶ Tenzij gewichtige redenen	Wettelijk niet toegestaan binnen PR 10 ⁻⁶ Tenzij gewichtige redenen	Wettelijk niet toegestaan binnen PR 10 ⁻⁶ Tenzij gewichtige redenen	Wettelijk niet toegestaan binnen PR 10 ⁻⁶ Tenzij gewichtige redenen
Ligging invloedsgebied			Over woonwijken verkleinen	
Overschrijding oriëntatiewaarde GR	Niet acceptabel	Niet acceptabel	Orientende waarden is richtinggevend	Niet acceptabel
Kwetsbare objecten met v.z.p. binnen invloedsgebied	Geen nieuwe KO met vzp binnen invloedsgebied	Geen nieuwe KO met vzp binnen invloedsgebied	Geen nieuwe KO met vzp binnen invloedsgebied	Geen nieuwe KO met vzp binnen invloedsgebied

vzp= verminderd zelfredzame personen

Bijlage 6
Overzicht belangrijke wet- en regelgeving

Overzicht belangrijke wet- en regelgeving

Samenvattend zijn er een aantal wetten en regels van belang als uitgangspunt voor het opstellen van een externe veiligheidsvisie, deze worden in onderstaande tabel gepresenteerd.

Tabel Relevante wet- en regelgeving

Afk.	Naam	Inhoud/ relevantie
Wm	Wet milieubeheer	Op grond van deze wet verstrekt de bevoegde overheid een milieuvergunning aan bedrijven. Bevoegd gezag stelt eisen t.a.v. milieukwaliteit. Een van de milieukwaliteiten is externe veiligheid. Voor de sanering van LPG-tankstations geldt een schadevergoeding, die is gebaseerd op artikel 15.20 van de Wet milieubeheer
Wro	Wet op de Ruimtelijke Ordening	Hoe ruimtelijke plannen tot stand komen en gewijzigd worden, is geregeld in de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO). Deze wet bepaalt de taken van de overheid en de rechten en plichten van burgers, bedrijven en instellingen. Middels de WRO regelt o.a. de plaatsing van risicobronnen en risico-ontvangers ten opzichte van elkaar.
Wvgs	Wet vervoer gevaarlijke stoffen	Wet in het kader van internationale vervoersvoorschriften (ADR/ADNR/RID). WVGs is een integrale kaderwet voor de routing van gevaarlijke stoffen. Alle rijkswegen (enkele tunnels onder belangrijke vaarwegen daargelaten) en de meeste provinciale wegen zijn aangewezen als route voor gevaarlijke stoffen.
RNVGS	Nota Risico Normering Vervoer Gevaarlijke Stoffen (1996)	In de nota is in algemene zin uiteengezet hoe de risicobenadering in de besluitvorming moet worden toegepast. Daarnaast bevat de nota een norm voor het plaatsgebonden risico en een oriënterende waarde voor het groepsrisico.
Seveso I/II	EU-richtlijn	Richtlijn van de Europese Unie. De Seveso-richtlijn is genoemd naar het Italiaanse dorpje Seveso waar begin jaren '80 van de 20e eeuw een chemische fabriek op hol sloeg. Dat leidde tot een Europese richtlijn om zware ongevallen met gevaarlijke stoffen te voorkomen. De Seveso-II-richtlijn stelt eisen aan het veiligheidsbeleid van bedrijven die op grote schaal met gevaarlijke stoffen werken. Doelstelling is het voorkomen en beperken van ongevallen met gevaarlijke stoffen.
BRZO '99	Besluit Rampen en Zware Ongevallen	Met het inwerkingtreden van het BRZO 1999 heeft Nederland het grootste deel van de Seveso-II-richtlijn in Nationale wetgeving vastgelegd. Dit besluit heeft als doel mens en milieu te beschermen tegen ernstige ongevallen met gevaarlijke stoffen door dergelijke ongevallen zoveel mogelijk te voorkomen en bij ongevallen de gevolgen daarvan zoveel mogelijk te beperken.
Wrzo	Wet Rampen en Zware ongevallen (vervalt per 1-10-2010)	Deze wet van januari 1985 regelt de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden bij de bestrijding van rampen. Het rijk heeft een groot deel van de taken van de rampenbestrijding bij de gemeenten gelegd. Dit is geregeld in de Wrzo. In deze wet staat omschreven welke taken de gemeenten hebben, hoe zij zich moeten voorbereiden en hoe de bevelsstructuur is bij een ramp of een zwaar ongeval.
Wvr	Wet veiligheidsregio's	De Wet Veiligheidsregio's is begin 2010 aangenomen

Afk.	Naam	Inhoud/ relevantie
		en is per 1 oktober dit jaar in werking getreden. De nieuwe wet vervangt de Brandweerwet 1985, de Wet geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (Wghor) en de Wet rampen en zware ongevallen (Wrzo). In de wet zijn onder meer de bestuurlijke inbedding en de basisvereisten voor de organisatie van de hulpverleningsdiensten opgenomen, welke taken het bestuur van een veiligheidsregio heeft en wat de minimumeisen zijn voor hulpverleners als de regionale brandweer en geneeskundige diensten en het materieel dat ze gebruiken.
WKR	Wet kwaliteitsbevordering rampenbestrijding (vervalt per 1-10-2010)	Deze wet van 1 juli 2004 scherpt de Brandweerwet 1985, de Wrzo, de Wet Geneeskundige hulpverlening bij rampen (WGHR) en de Wet ambulancevervoer aan. De WKR introduceert onder meer het regionaal beheersplan rampenbestrijding en een cyclisch traject van 4 jaar voor alle regionale planvorming inzake de voorbereiding van de rampenbestrijding, het toezicht daarop door de provincie en het rijk en de bestuurlijke rapportage daaromtrent.
BEVI	Besluit Externe Veiligheid inrichtingen	Het besluit legt veiligheidsnormen op aan bedrijven die een risico vormen voor personen buiten het bedrijfsterrein. Het verplicht gemeenten en provincies wettelijk vanaf 1 april 2004 bij het verlenen van milieuvergunningen en het maken van bestemmingsplannen rekening te houden met externe veiligheid. Dit betekent bijvoorbeeld dat woningen op een bepaalde afstand moeten staan van een bedrijf dat werkt met gevaarlijke stoffen.
REVI	Regeling Externe Veiligheid Inrichtingen	Regeling met regels voor de afstanden en berekening van het plaatsgebonden- en groepsrisico ter uitvoering van het Besluit externe veiligheid inrichtingen.
RRGS	Registratiebesluit risicosituaties gevaarlijke stoffen	In het Registratiebesluit worden overheden verplicht om risicosituaties met gevaarlijke stoffen te melden in het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen. In het besluit wordt exact omschreven wat in het RRGs wordt opgenomen.
PGS	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen (2005)	De publicatiereeks Gevaarlijke stoffen (PGS) vervangt de voormalige CPR-richtlijnen. Deze worden veel gebruikt bij vergunningverlening en algemene regels op grond van de Wet milieubeheer (8.40-AMvB's) en bij arbeids-, transport- en brandveiligheid
C-RNVGS	Circulaire Risiconormering Vervoer Gevaarlijke stoffen (2004)	De circulaire beschrijft het rijksbeleid voor veiligheidsbelangen bij het vervoer van gevaarlijke stoffen.
-	Circulaire Zonering langs Hogedruk, Aardgas-Transportleidingen(1984)	Circulaire waarin VROM veiligheidsafstanden heeft vastgelegd voor transportleidingen waarin aardgas onder hoge druk wordt getransporteerd
-	Circulaire 'K1K2K3 brandbare vloeistoffen'(1991)	In deze circulaire zijn veiligheidsafstanden vastgelegd. K1-vloeistoffen zijn licht ontvlambaar (bijvoorbeeld benzine en spiritus). K2-vloeistoffen zijn ontvlambaar (bijvoorbeeld petroleum, terpentine en thinner). Onder K3-vloeistoffen vallen gas- en dieselolie.

Bijlage 7
Omgang met richtwaarden beperkt kwetsbare objecten

Richtwaarde als bedoeld in artikel 5.1 van de Wet milieubeheer ten aanzien van het niveau van het plaatsgebonden risico.

Een richtwaarde geeft de kwaliteit aan die op het aangegeven tijdstip zoveel mogelijk moet zijn bereikt, en die, waar zij aanwezig is, zoveel mogelijk in stand met worden gehouden.

Bij het begrip richtwaarde hoort de term 'rekening houden met'. Deze term houdt in dat slechts om gewichtige redenen van die waarde mag worden afgeweken. Richtwaarde is een wettelijk begrip en heeft – in tegenstelling tot een oriëntatiewaarde – een juridische status!

Toelichting

Bij beperkt kwetsbare objecten is er van afgezien een stand still-beginsel voor te schrijven bij een verandering van een risicovolle inrichting. Volgens de Nota van toelichting behorende bij het BEVI is de reden hiervan dat de vergunningaanvraag voor de verandering getoetst moet worden aan een richtwaarde. Toetsing aan de wettelijke richtwaarde houdt in dat zoveel mogelijk aan de betreffende waarde moet worden voldaan, tenzij er gewichtige redenen zijn om van die waarde af te wijken. Deze redenen moeten in de motivering van het besluit dat wordt genomen op grond van de Wm of wro worden aangegeven. Hierbij zal het bevoegd gezag ook moeten laten meewegen dat de bestaande situatie al niet voldeed aan het gewenste risiconiveau en zal er naar gestreefd moeten worden om het risico niet verder te laten toenemen.

Volgens de Nota van Toelichting is er bewust van afgezien om in dit besluit een andere invulling van het begrip gewichtige redenen te geven. Afwijking van een wettelijke richtwaarde is primair een verantwoordelijkheid van het lokale bevoegd gezag. Bij deze afweging kunnen de volgende punten mogelijk een rol spelen:

- Volledige toepassing geven aan het ALARA-beginsel ten aanzien van de risicovolle inrichting en voor beperkt kwetsbare objecten mits het plaatsgebonden risico niet verslechtert;
- Het zwaarwegende belang van het beperkt kwetsbare object;
- Extensief gebruikte terreinen;
- Het opvullen van kleine open gaten in bestaand stedelijk gebied;
- Vervangende nieuwbouw. Hierbij geldt als voorwaarde dat het beperkt kwetsbaar object dat vervangen wordt door nieuwbouw, tussen de 10^{-5} en 10^{-6} PR contour ligt en de situatie na de nieuwbouw niet verslechtert ten opzichte van voorheen.

Bijlage 8
Notitie (verminderde) zelfredzaamheid en mogelijke
maatregelen ter verbetering van de veiligheid

Notitie (verminderde) zelfredzaamheid en mogelijke maatregelen ter verbetering van de veiligheid

Inleiding

Het bouwen in een invloedsgebied brengt risico's met zich mee, maar is soms onvermijdelijk. Als er is besloten om toch gebieden te ontwikkelen in een invloedsgebied, heeft het altijd de voorkeur om vooral zelfredzame personen hier te huisvesten. De verminderd zelfredzamen (ouderen, zieken, gehandicapten, kinderen etc.) in de samenleving hebben meer bescherming nodig en worden bij voorkeur buiten het invloedsgebied gevestigd.

Plannen in een invloedsgebied worden zo veilig mogelijk ontwikkeld, geordend en ontworpen. Zowel als er sprake is van zelfredzame personen, maar vooral als er voorzieningen voor verminderd zelfredzame burgers in het invloedsgebied worden ontwikkeld. Deze notitie geeft handvatten voor mogelijk te treffen maatregelen ter verbetering van de veiligheid en verbetering van de zelfredzaamheid.

Macro, meso en micro

Maatregelen ter verbetering van de veiligheid kunnen op drie niveaus worden genomen. Op het niveau van regio/stad (macro), het niveau wijk (meso) en het niveau gebouw (micro). Hieronder volgt een korte uitleg met enkele voorbeelden.

Macro

Op het niveau van regio/stad kan middels een structuur- of beleidsvisie keuzes worden gemaakt, die de veiligheid positief beïnvloeden. Hierbij kan worden gedacht aan de volgende sturingselementen welke in de planvorming gebruikt kunnen worden:

- scheiden van functies,
- clusteren van functies,
- combineren van functies.

In deze beleidsvisie wordt al gebruikt gemaakt van de verschillende elementen.

Meso

Op wijkniveau gaat het voornamelijk om hoe de ruimte van een bestemming veiligheidsbewust wordt ingedeeld vanaf het punt waarbinnen (kwetsbare) objecten mogen worden bestemd tot aan de grens van het invloedsgebied. Voorbeelden van dit 'veilig ordenen' zijn:

- situering en positionering van bebouwing,
- functionele indeling en inrichting van de openbare ruimte (functies binnen bestemmingsplan),
- bezettingsgraad (aantal personen in het invloedsgebied per hectare per tijdseenheid),
- bebouwingsdichtheid,
- verdeling aanwezigheid aantal personen dag en nacht,
- hoogte van bebouwing,
- mate van zelfredzaamheid van personen binnen gebouwen (type gebouw),
- Vermijden van verkeershindernissen
- etc.

Micro

Op gebouwniveau gaat het om maatregelen die getroffen kunnen worden aan individuele gebouwen of gebouwcomponenten. Hierbij staat de vraag; hoe moeten gebouwen ontworpen worden, gezien de scenario's die kunnen plaatsvinden bij de risicobron en de daar uit volgende zelfredzaamheidsstrategieën?

Op dit niveau zijn een keur aan maatregelen mogelijk. Hieronder volgen een aantal voorbeelden:

- robuustheid bouwwerk,
- brandwerendheid gevels van het gebouw,
- type constructie van het gebouw,
- eventueel 2de draagweg constructie of bescherming van constructieonderdelen,
- dichte gevels richting risicobron/specifiek gevelontwerp,
- vorm van het gebouw,
- materiaalgebruik,
- afsluitbare ventilatiesystemen,
- zeer hoge luchtdichtheid van een gebouw,
- verblijfsruimtes in relatie tot de functionele indeling binnen een gebouw (kwetsbare functies),
- vluchtplannen,
- ontruimingsplannen,
- inrichtingsplannen,
- etc.

Zelfredzaamheid

Zelfredzaamheid wordt beschouwd als het vermogen van mensen om te beslissen tot evacuatie of zelfbescherming en om vervolgens zelfstandig een veilige ruimte/veilig gebied te bereiken. Er zijn 5 zelfredzame strategieën:

6. *Binnen blijven*: binnen een object in een veilige ruimte verblijven
7. *Schuilplaats binnengaan*: vanuit de buitenlucht naar een veilige ruimte in een object binnen het effectgebied gaan.
8. *Vluchten*: Van binnen het effectgebied in de buitenlucht naar buiten het effectgebied.
9. *Ontruimen en vluchten*: van binnen een object binnen het effectgebied naar buiten het effectgebied
10. *Dekking zoeken*: in de buitenlucht beschutting zoeken (b.v. achter een gebouw, in een greppel e.d.)

Afhankelijk van het scenario van een mogelijk incident kan een strategie gevolgd worden. Zelfredzame personen zijn in principe in staat alle strategieën toe te passen. Bij het ordenen van gebieden en het ontwerpen van gebouwen moeten die maatregelen genomen worden, die voor de zelfredzaamheidsstrategie van belang zijn.

Als er sprake is van verminderd zelfredzame personen zijn alleen strategie 1 en 2 mogelijk. Het blijkt vrijwel onmogelijk om verminderd zelfredzame personen te laten vluchten, te ontruimen of dekking te laten zoeken. De bouwwerken waarin deze personen verblijven moeten daarom zodanig veilig worden ontworpen, dat incidenten een minimale invloed hebben op de in het bouwwerk aanwezige personen.

Advies Regionale Brandweer

De gemeente is in het kader van het BEVI verplicht advies te vragen bij het bestuur van de Veiligheidsregio. In dit advies gaat de Regionale Brandweer onder andere in op mogelijke maatregelen ter verbetering van de veiligheid (in relatie tot de zelfredzaamheid).

Meer informatie

Meer informatie over mogelijke maatregelen kunt u vinden in de volgende publicaties:

- 'Rapport veiligheidsgeïntegreerd ontwikkelen, ordenen en ontwerpen'
Suddle Dafety consultancy & management
www.sscm.nl
- 'Maatregelen zelfredzaamheid. Een onderzoek naar de bevordering van zelfredzaamheid bij ongevallen met gevaarlijke stoffen'
Nibra (Nifv)
www.nifv.nl

Bijlage 9
Drempelwaardentabel

Drempelwaardentabel invoegen!

Bijlage 10
Bijzondere kwetsbare objecten
Kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten

Niet limitatieve opsomming kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten

Kwetsbare objecten

- woningen
- ziekenhuizen, huisartsenposten, verpleeginrichtingen en zorginstellingen
- onderwijsinstellingen en dagopvang minderjarigen
- kantoorgebouwen en hotels met een bruto vloeroppervlak (b.v.o.) groter dan (>) 1500 m²
- complexen waarin meer dan 5 winkels zijn gevestigd en waarvan het gezamenlijk b.v.o. > 1000 m² bedraagt
- winkels met een totaal b.v.o. > 2000 m² per winkel, voorzover in die complexen of in die winkels een supermarkt, hypermarkt of warenhuis is gevestigd
- kampeer- en andere recreatieterreinen bestemd voor het verblijf > 50 personen gedurende meerdere aaneengesloten dagen
- andere gebouwen waarin doorgaans grote aantallen personen gedurende een groot deel van de dag aanwezig zijn

Beperkt kwetsbare objecten

- verspreid liggende woningen van derden, maximaal 2 woningen/ha.
- dienst- en bedrijfswoningen van derden
- kantoorgebouwen met b.v.o. < 1500 m²
- hotels en restaurants met b.v.o. < 1500 m²
- overige winkels
- **sporthallen, zwembaden en speeltuinen**
- **sport- en kampeer- en recreatieterreinen**
- overige bedrijfsgebouwen
- overeenkomstige objecten waar mensen gedurende langere tijd verblijven
- objecten met hoge infrastructurele waarde die wegens de aard van de gevaarlijke stof bescherming verdienen

Niet limitatieve opsomming kwetsbare objecten waarin zich verminderd zelfredzame personen kunnen bevinden (bijzondere kwetsbare objecten)

- ziekenhuizen, bejaardenhuizen, verpleeginrichtingen en zorginstellingen
- onderwijsinstellingen (tot en met 12 jaar) en dagopvang minderjarigen
- penitentiaire inrichting

Bijlage 10a
Bijzondere kwetsbare objecten
Gemeente Zundert

Bijzondere kwetsbare objecten, gemeente Zundert

1. Basisschool De Wegwijzer
2. Peuterspeelzaal De Blokkendoos
3. Basisschool Sint Antonius
4. MPI West-Brabant, St. Rec. 4 W. Br-Zeeland
5. Kind. opv. Bambino / BSO Kalekeet
6. Peuterspeelzaal De Paddestoel
7. Zwembad 't Trefpunt
8. Huisartsenteam De Weerijds
9. Amarant locaties
10. Woonzorgcentrum Rijserf
11. Basisschool Sint Bavo
12. Basisschool Sint Jozef
13. Basisschool Sint Anna
14. De Regenboog, gezinsvervangend tehuis
15. Basisschool Sint Aloysius
16. Kinderdagverblijf Villa kakelbont
17. Peuterspeelzaal 't Kliederneestje
18. Woonzorgcentrum De Westerwiek
19. Basisschool Van der Wall
20. Huisartsenteam De Welborg
21. Zwembad De Wildert